

Evanghelia după Matei

Capitolul 5

5:1-12 - Predica de pe munte

Evanghelia după Matei pare a fi construită după următorul tipar: *narațiune – discurs*. Par a fi mai multe secțiuni în care autorul începe cu nararea unor evenimente, acțiuni din viața Mântuitorului care sunt apoi urmate de un DISCURS al Mântuitorului. Expresia care apare de fiecare dată după un discurs și care introduce URMĂTOAREA secțiune este: *După ce a sfârșit Isus cuvântările acestea* (vezi capitolul 7:28). Deci prima secțiune a cărții este formată din primele 7 capitole care cuprind:

- NARAȚIUNEA nașterii și a intrării în lucrare a lui Isus care împlinește în chip minunat profețiile mesianice (capitolele 1-4)
- DISCURSUL - PREDICA DE PE MUNTE (capitolele 5-7)

Tema ÎMPLINIRII profețiilor este o temă cheie în narațiune. Tema împlinirii profețiilor este menționată și în discurs (vezi 5:17-18).

Isus continuă lucrarea începută de IOAN. El are același mesaj ca și Ioan: ***Pocățiți-vă căci Împărăția cerurilor este aproape!*** Dar spre deosebire de Ioan care era în pustie, Isus merge din cetate în cetate. Isus își începe lucrarea în NORD în Galileea pentru a se ÎMPLINI profeția din Isaia 9. Faptul că El își începe lucrarea în Galileea ***Neamurilor***, ne arată dimensiunea mondială a lucrării lui Mesia. Matei este atent să precizeze că i s-a dus vestea peste tot în Siria în 4:24. Tema Neamurilor rămâne o temă importantă pentru Matei. Sfârșitul capitolului 4 ne prezintă scopul lucrării Sale: propovăduirea Evangheliei (4:17) și principalele dimensiuni/mijloace ale lucrării publice a lui Isus sau a împlinirii SCOPULUI Său:

- Formarea unor UCENICI (4:18-22)
- PROPOVĂDUIREA Evangheliei Împărăției (în sinagogi și în case) (4:23a)

- Vindecarea celor bolnavi, înfăptuirea de SEMNE și MINUNI (4:23b-24)

Ordinea este importantă. Propovăduirea Evangheliei este SCOPUL lucrării Sale. Dar scopul este împlinit prin trei mijloace cheie. Formarea ucenicilor pare a fi prioritatea lucrării Sale. Ucenicii aveau să ducă mai departe mesajul Evangheliei după plecarea Sa din lume. Propovăduirea Evangheliei față de noroade este un al doilea mijloc de împlinire a scopului Său. El a venit la ai Săi. El Și-a împlinit rolul de PROFET pentru ai Săi și pentru generația Sa. Principalul canal de comunicare a Evangheliei a fost PREDICAREA. Apoi, urmează facerea de SEMNE și de MINUNI. Minunile se subordonează predicării și întăresc MESAJUL predicii. Ca și ELISEI, Isus aduce o ploaie de minuni în Israel, un HAR mai mare decât acela adus de Ioan Botezătorul, noul Ilie. Înfăptuirea de miuni face parte din împlinirea profilului mesianic. Mai mult, Mesia era Cel care avea să restaureze prin venirea Sa întreaga creație. Isus arată tuturor că are această PUTERE a restaurării VINDECÂND **ORICE** boală și **ORICE** NEPUTINȚĂ din NOROD. Bolile erau o consecință a căderii, a pervertirii Creației prin păcat. Isus Mesia vindecă ORICE boală. Nu există deci element pervertit al creației decăzute care să nu poată fi restaurat de Isus. Isus își arată puterea Sa asupra întregii creații. El manifestă o atenție deosebită asupra TRUPULUI UMAN. El vine ca un restaurator al FIINȚEI UMANE în integralitatea ei. El are puterea restaurării TOTALE:

- a) Mesajul Evangheliei smulge sufletul uman din orice fel de moarte sau boală spirituală.
- b) puterea Cuvântului său vindecă TRUPUL uman din orice neputință
- c) mai târziu Isus își va arăta autoritatea Sa și asupra morții prin minunile învierii – El va smulge trupul uamn deci și de sub puterea morții.
- d) Isus își va arăta puterea și asupra creației în care locuiește OMUL: va porunci furtunii, va merge pe apă, va înmulți pâinile și peștii.

Prin toate acestea, ISUS împlinește elemente fundamentale din profilul lui Mesia care a fost anunțat ca un restaurator al ființei umane și a creației în care locuiește omul. Într-adevăr:

a) Mesia este anunțat ca vindecător al SUFLETULUI prin **propovăduirea Evangheliei:**

- Domnul Dumnezeu Mi-a dat o limbă iscusită ca să știu să înviorez **cu vorba** pe cel doborât de întristare (Isaia 50:4a)
- Iată Robul Meu, pe care-L sprijinesc, Alesul Meu, în care Își găsește plăcere sufletul Meu. Am pus Duhul Meu peste El; El **va vesti** Neamurilor judecata.(Isaia 42:1)
- Duhul Domnului Dumnezeu este peste Mine, căci Domnul M-a uns **să aduc vești bune** (EVANGHELIA) celor nenorociți: El M-a trimis **să vindec pe cei cu inima zdrobită, să vestesc** robilor slobozenia și prinșilor de război slobozenia; **să vestesc** un an de îndurare a Domnului și o zi de răzbunare a Dumnezeului nostru; să mângâi pe toți cei întristați. (Isaia 61:1-2)

b) Mesia trebuia să aducă o epocă a restaurării TRUPULUI:

- Atunci se vor deschide ochii orbilor, se vor deschide urechile surzilor, atunci șchiopul va sări ca un cerb și limba mutului va cânta de bucurie. (Isaia 35:5-6a)

c) Venirea lui Mesia trebuia să aducă BIRUINȚĂ ASUPRA MORȚII:

- Și pe muntele acesta, înlătură măhrama care acoperă toate popoarele și învelitoarea care înfășoară toate neamurile, NIMICEȘTE MOARTEA pe vecie: Domnul Dumnezeu șterge lacrimile de pe toate fețele și îndepărtează ocară poporului Său; da, Domnul a vorbit. (Isaia 24:7-8)

d) Venirea lui Mesia trebuia să aducă RESTAURAREA CREAȚIEI:

- Atunci lupul va locui împreună cu mielul și pardosul se va culca împreună cu iedul; vițelul, puiul de leu și vitele îngrășate vor fi împreună și la va mâna un copilaș: vaca și ursoaiaca vor paște la un loc și puii lor se vor culca împreună. Leul va mâca paie ca boul, pruncul de țâță se va juca la gura bortei năpârcii și copiul întărcat va băga mâna în viziunea basilicului. (Isaia 11:6-8)
- Căci în pustie vor țâșni ape și în pustietate pâraie, marea de nisip se va preface în iaz și pământul uscat în izvoare de ape. În vizuina care slujea de culcuș șacalilor vor crește trestii și papură. (Isaia 35:6b-7)

În profeții cele două veniri ale lui Mesia se suprapun, sunt puse una lângă cealaltă. Deși, Isus la prima Sa venire nu aduce restaurarea FINALĂ, El demonstrează tuturor că are PUTEREA RESTAURĂRII FINALE și acționează conform profețiilor ca un restaurator al SUFLETULUI, al TRUPULUI, al VIEȚII ȘI al CREAȚIEI.

Chiar și procesul UCENICIZĂRII este anunțat mai dinainte ca făcând parte din lucrarea lui Mesia. Tiparul ILIE-ELISEI este cel mai clar. Acest tipar prefigurează pe de o parte predarea de ștafetă dintre Ioan și Isus, dar și predarea de ștafetă dintre Isus și Biserică. Ilie ridicat la cer aruncă mantaua sa lui Elisei prefigurează ridicarea la cer a lui Isus care va da UCENICILOR Săi puterea Duhului Sfânt, putere prin care ei vor putea face lucrări mai mari ca cele făcute de Isus. De asemenea Isaia capitolul 8 îl prefigurează pe Mesia înconjurat de ucenici (vezi Isaia 8:16-18 și Evrei 2:13).

Fiecare acțiune a Mântuitorului ÎMPLINEȘTE simultan mai multe tipare mesianice vechi-testamentale. Este absolut fascinant!

Revenim la predica de pe munte. Chiar actul predicării din lucrarea lui Mesia a fost anunțat de Vechiul Testament. Predicarea Evangheliei era anunțat ca un element CENTRAL al lucrării lui Mesia. Proclamarea adevărului, a Logosului nu este un element neglijabil, lipsit de semnificație și importanță. Acest aspect a reprezentat centrul lucrării lui Mesia. Mesia nu doar a ÎNTRUPAT LOGOS-ul dar a și PROPOVĂDUIT LOGOSUL. Proclamarea LOGOS-ului este ceva fundamental din lucrarea lui Mesia. Cartea Fapte ne va arăta că propovăduirea LOGOS-ului este un element CENTRAL și din lucrarea Bisericii. Întruparea LOGOS-ului și proclamarea LOGOS-ului formează ÎMPREUNĂ arma luminii împotriva Întunericului acestei lumi. Nu se poate însă proclamare fără întrupare, dar nici întrupare fără proclamare.

Profeția din Isaia 9 anticipează moartea spirituală ce va domni este popor la venirea lui Mesia. Profeția anunță mai dinainte faptul că Mesia va veni într-o vreme de criză spirituală în poporul lui Dumnezeu. Iar Mesia vine să le aducă Lumina. Isus a fost printre ei de când era mic. Și cu siguranță a fost o lumină. Cu toate acestea, lumina Sa a luminat pe Israel prin lucrarea publică și prin

propovăduirea Evangheliei. Isus a trebuit să se facă cunoscut lui Israel. Minunile și vindecările au fost cea mai bună reclamă. Isus devine celebru peste noapte și toate mulțimile aleargă spre El. Și când sosesc la El, Hristos le dă LOGOSUL, cel care aducea Lumina în întunericul inimii lor. Predicarea Evangheliei aduce LUMINA în întunericul oamenilor. Întruparea fără predicare are însă un impact limitat.

Isus continuă lucrarea lui Ioan. Ioan chema pe Israel la pocăință. Dar era o mare provocare căci Israel nu considera că are nevoie de pocăință. Israel învățase de la mai marii săi să se îmbrace cu o haină religioasă și a neprihănirii personale sub care să își ascundă murdăriile sufletului. Israel se credea bine. Israel nu avea nevoie de pocăință. Pentru a-i chema la pocăință, Ioan se detașează de Templu și de autoritățile religioase ale poporului. Ioan îi cheamă la Iordan și acolo înfăptuiește botezul pocăinței. Isus vine cu același mesaj al pocăinței și la fel ca Ioan se detașează de ÎNVĂȚĂȚURA mai marilor lui Israel. ALUATUL Fariseilor era cel mai mare obstacol împotriva pocăinței. Căci această învățătură înlocuia trăirea unei inimi curate pentru Dumnezeu cu o haină religioasă și un comportament moral exterior. Schimbarea interiorului era astfel protejată de lucrurile exterioare înfăptuite de omul religios. Predica de pe munte LOVEȘTE tocmai în învățătura fariseilor și are ca și scop SĂ demaște falsitatea religiozității și a neprihănirii personale propuse de Farisei. În 5:19-20 Mântuitorul prezintă SCOPUL predicii Sale. El condamnă pe cei care strică măcar una din poruncile Legii. Excitat lucrul acesta l-au făcut Fariseii. Ei au stricat poruncile Legii și au învățat pe oameni o ALTĂ neprihănire propusă de Lege. Isus venise să ÎMPLINEASCĂ LEGEA. El propune oamenilor adevărată neprihănire cerută de Domnul, cea revelată în Lege. El nu vine să nege Legea ci să arate adevărurile revelate de Lege și răstălmăcite de Farisei și de cărturari. El nu intră în dispută cu Legea ci cu interpretările greșite ale Legii operate de mai marii lui Israel. Isus, ca un profet adevărat, vorbește DIRECT și DESCHIS împotriva mai marilor lui Israel. El îi DENUNȚĂ public pe cei pe care îi numește în finalul predicii PROOROCI MINCINOȘI și LUPI ÎMBRĂCAȚI în haine de oi.

- Căci va spun că dacă neprihănirea voastră nu va întrece neprihănirea cărturarilor și a Fariseilor, CU NICI UN CHIP nu veți intra în Împărăția cerurilor.

Isus condamnă faptul că Fariseii au scăzut standardele Legii pentru a propune o neprihănire facilă, falsă, ușor de îndeplinit. Isus ridică standardele. El de fapt arată cât de ÎNALTE sunt standardele neprihănirii propuse de Dumnezeu prin Lege.

Mai sunt câteva observații preliminare importante legate de predica Mântuitorului:

- Isus insistă pe CE și nu pe CUM. Isus ne spune CE TREBUIE SĂ FACEM, dar nu explică aici CUM să reușim să FACEM ce trebuie să facem. Intuim că va insista pe CUM în alte pasaje din Evanghelie.
- Isus insistă pe CE, pe adevărata voie a lui Dumnezeu cu un dublu rol. Primul este aducerea la pocăință. Cei care vroiau să fie mântuiți prin Lege sunt confrunțați cu înălțimea standardelor Legii. Acest lucru demască neputința lor în a împlini Legea și falimentul lor în a fi socotiți neprihăniți prin ei înșiși. Astfel, Legea îi conduce spre pocăință și spre har. Doctorul vine pentru cei bolnavi. Pocăința este doar pentru păcătoși. Israel se considera sănătos și de aceea nu avea nevoie de pocăință. Prin predica de pe munte, Isus vine să le arate în lumina adevăratelor standarde ale Legii cât de bolnavi sunt. El le arată CÂT DE DEPARTE sunt de starea de neprihănire și de sănătate, iar conștientizarea falimentului, a bolii, duce la pocăință.
- Dar această voie a lui Dumnezeu nu are scopul doar de a-i duce la pocăință. Ioan le spune Fariseilor să facă ROADE vrednice de pocăința lor. Mântuitorul în finalul predicii insistă și El pe necesitatea roadelor. În fața revelării adevăratei voi a lui Dumnezeu, omul se dezbracă de falsa neprihănire și se căiește, ca apoi să facă roade vrednice de pocăința lui, adică să îplinească această voie a lui Dumnezeu a cărei revelație l-a adus la pocăință. Prin pocăință el capătă acces la harul și mila lui Dumnezeu, har care îl va ajuta efectiv să îplinească voia lui Dumnezeu. Deci voia lui Dumnezeu revelată în predica de pe munte nu are doar rolul de a duce la pocăință pe cel care se crede neprihănit prin sine însuși, dar și rolul de a CREIONA adevăratele ROADE care atestă autenticitatea pocăinței CUIVA. Dacă

cineva se laudă că are o relație cu Dumnezeu, atunci TESTUL este SIMPLU: în viața sa trebuie să fie prezente roadele neprihănirii divine explicate în predica de pe munte. Omul va intra în Împărăția lui Dumnezeu doar dacă în viața sa vor apărea roadele neprihănirii revelate în predica de pe munte. Fără aceste roade rămân doar vorbe frumoase și atât. Dar mesajul este clar: ***nu cine Îmi spune: Doamne, Doamne, va fi mântuit, ci doar cel care împlinește voia Tatălui Meu care este în ceruri.***

- Mesajul este adresat MAI ÎNTÂI ucenicilor și APOI mulțimilor. Ucenicii Se apropie de El și Isus începe să le vorbească. Ucenicii sunt noile autorități spirituale ridicate de Domnul în Israel. Mesajul este în primul rând pentru ei, ca ei să nu devină precum Fariseii, prooroci mincinoși și indicatori falși pentru popor, ci să rămână Lumina lumii și sarea pământului. Mesajul este adresat și mulțimilor care la finalul predicii rămân uimite de învățătura lui.
- Predica lui Isus de pe munte ne aduce aminte de Moise, care pe munte a primit tablele Legii. Isus, acel prooroc ca Moise, descopere tot pe munte lui Israel adevărata voie a lui Dumnezeu pentru ei. Isus vorbește cu autoritate divină. Expresia *DAR EU VA SPUN* ridică o întrebare: Dar cine ești TU să ne spui ceva mai mult decât Legea lui Moise? Răspunsul este simplu: Isus era Dătătorul Legii lui Moise, Isus era Fiul lui Dumnezeu și El vorbea cu această autoritate. El spune de la început că va fi o onoare când oamenii vor suferi pentru El și Se declară pe Sine Judecător al tuturor oamenilor și Poarta Mântuirii. În tabloul judecării de la finalul predicii, Isus se prezintă pe Sine ca Cel care va hotărî cine va intra sau nu în Împărăția lui Dumnezeu.

Capitolul 5:1-12 Fericirile

Isus are un ÎNCEPUT de predică ȘOCANT, CAPTIVANT! El abordează problema FERICIRII sau a BINECUVÂNTĂRII. Versiunile din limba engleză traduc: *binecuvânat este cel sărac în duh*. Într-adevăr, ideea de a fi un om BINECUVÂNTAT era mai comună limbajului religios al vremii iudaice de atunci.

Dar cred că și Corinlescu alege foarte bine expresia: *ferice de...*, care aduce în discuție problema fericirii. În vremea de acum este mai comună problema fericirii decât cea a binecuvântării. Practic vorbesc despre aceeași realitate. Omul caută fericirea sa sau BINELE său. Un om fericit este un om binecuvântat. Problema fericirii este esențială pentru rasă umană. Ea era o temă centrală și în filosofia greacă. Filosofii au observat căutarea disperată a fericirii din sufletul omului. De aici pornește totul, spun ei. Și argumentația lor filosofică este construită adesea pe adevărul că omul caută să fie fericit. Această căutare era și în vremea lui Isus în lumea iudaică de atunci. Iosephus Flavius ne oferă multe detalii despre lumea iudaică de atunci. În lumina celor spuse de el Fericirile vremii erau cu totul altele decât cele propuse de Isus. Fericirile vremii sunau ceva de genul:

- Ferice de cei BOGAȚI, bogați material, și bogați în merite, în cunoștințe, în fapte religioase! Bogăția era văzută ca semnul vizibil al faptului că ești binecuvântat de Domnul. Fariseii și tot poporul erau mari iubitori de bani. Ideea de a fi BOGAT era un ideal pentru acea vreme.
- Ferice de cei ce RÂD și SE simt bine! Ideea de a avea de toate, de a te simți bine, de a nu avea probleme, era iarăși ceva de dorit!
- Ferice de cei PUTERNICI care și-au făcut un NUME și se impun în societate! Oamenii care luptau pentru propriul nume și reușeau să își facă un nume printre oameni erau apreciați și invidiați.
- Ferice de cei SĂTUI de mâncare, de confort și mulțumiți de starea lor spirituală!
- Ferice de cei care își fac singuri dreptate și pedepsesc pe cei răi!
- Ferice de cei cu EXTERIORUL curat, care și-au spălat partea de afară a paharului!
- Ferice de cei care se separă total de cei răi și păcătoși!
- Ferice de cel care are succes în lumea aceasta, care este apreciat, înălțat și vorbit bine de oameni!

Acestea erau fericirile care umpleau minților oamenilor și creionau în mintea lor ideea de a fi fericit sau binecuvântat de Dumnezeu. Isus însă REDEFINEȘTE ideea de a fi fericit sau binecuvântat. Discursul său este șocant căci este în antiteză cu mentalitatea vremii de atunci. Isus propune o cu totul altă abordarea a fericirii.

Fericirea propusă de lumea de atunci	Fericirea propusă de Isus
Ancorată puternic în prezent: ACUM ȘI AICI	Ancorată puternic în viitor: ATUNCI și ACOLO
Ancorată în VIZIBIL	Ancorată în cele NEVĂZUTE
Strâns legată de A AVEA	Strâns legată de A FI
Pe calea afirmării de sine, a bogăției eului	Pe calea lepădării de sine, a sărăcirii eului
Antropocentrică	Teocentrică
Pe calea confortului și a lui <i>a mă simți bine</i>	Pe calea crucii și a lui <i>a face bine</i>
Determinată de aprobarea și confirmarea semenilor	Determinată de aprobarea și confirmarea Tatălui Ceresc

Remarcăm faptul că fericirea propusă de lumea de atunci nu este mult diferită de fericirea propusă de lumea de acum. Mesajul lui Isus rămâne la fel de șocant.

Cele 8 (sau 9) fericiri par a fi așezate într-o ordine logică, fiecare izvorând din cea precedentă.

1. Ferice de cei săraci în duh!

Prima fericire pare a fi POARTA de intrare în Împărăția cerurilor, poarta de intrare spre celelalte fericiri. În comentariul pe 2 Corinteni am detaliat ce înseamnă sărăcia în duh. Cea mai mare bogăție a omului este bogăția în duh, bogăția eului, bogăția imaginii de sine. Bogăția tânărului bogat nu consta doar în averile sale, ci mai ales în părerea bună despre sine. EU ȘTIU! EU POT! EU MERIT! EU VREAU! Iată de ce anume este PLIN fiecare suflet omenesc. Oamenii sunt PLINI de ei ÎNȘIȘI, de mândrie, de aceste comori malefice ale eului. Această bogăție de sine este obstacolul principal în calea pocăinței, în calea iluminării și în calea intrării în Împărăția cerurilor. Căci, nimeni nu poate intra în Împărăția cerurilor fără iluminare și pocăință. Evangheliile ne explică foarte clar faptul că:

- Lumina revelației este ascunsă de cei care se cred pricepuți și înțelepți (EU ȘTIU!) și este descoperită pruncilor (celor care își recunosc propria ignoranță, care recunosc că NU ȘTIU!)
- Pocăința este doar pentru cineva păcătos. Cineva BUN (EU MERIT!) nu are nevoie de pocăință, de vindecare și de doctor. Isus a venit PENTRU CEI PĂCĂTOȘI ȘI BOLNAVI. Cine nu se vede păcătos, bolnav și neputincios în a face binele, nu are nevoie de ISUS.
- Isus le spune ucenicilor purtați de gândul *Cine este cel mai mare*, că dacă nu se întorc la Dumnezeu și nu se smeresc ca un copilaș, CU NICI UN CHIP nu vor intra în Împărăția lui Dumnezeu.

A fi sărac în duh înseamnă de fapt să fii onest cu tine însuși, să recunoști cât de strâmb ești, să îți recunoști falimentul, ignoranța, neputința. Înseamnă o capitulare a eului în strădania de a demonstra prin sine că ești ceva. Înseamnă o sărăcire a eului de falsele bogății ale lui EU POT! EU ȘTIU! EU MERIT! EU VREAU! Sărăcia în duh face posibilă intrarea în Împărăția lui Dumnezeu și accesarea celorlalte fericiri. Sărăcirea în duh face posibilă rămânerea în Împărăția lui Dumnezeu. Sărăcirea în duh face posibilă creșterea spirituală în Împărăția lui Dumnezeu și creșterea în accesarea celorlalte fericiri. Sărăcirea în duh nu este operantă doar la începutul credinței, ci ea trebuie să fie operantă pe tot parcursul călătoriei. Importanța acestei fericiri este colosală. Și mai ales pe parcursul

drumului. Căci cel întors la Domnul capătă iertare, vindecare, schimbare și creștere spirituală reală. Tendința eului care a lepădat bogăția de sine la intrarea în Împărăție va fi să CONFIȘTE aceste roade ale harului și să le așeze în dreptul său. Performanțele realizate de credincios în Hristos vor fi transformate în noile bogății ale eului, bogății mai strălucitoare și mai ascunse decât vechile bogății. Neprihănirea personală este cea mai periculoasă și subtilă bogăție a eului. Iar Mândria religioasă e cea mai periculoasă și subtilă dintre toate formele de mândrie. Nu vom mai dezvolta această temă căci în comentariul pe 2 Corinteni am scris zeci de pagini cu privire la acest subiect, pe care l-am abordat aproape în fiecare capitol al epistolei (vezi mai ales comentariile pe capitolele 1,2,3 și 12).

2. Ferice de cei ce PLÂNG!

Aici pare a fi vorba de plânsul pocăinței. Cel sărac în duh recunoaște adevărul despre sine, goliciunea de sine. Adevărul despre sine este extrem de dureros. Și de aici PLÂNSUL pocăinței, plânsul regretului, plânsul căinței și a jelierii de sine. Ieremia ne spune atât de clar:

- De ce să se plângă omul cât trăiește? Fiecare să se plângă de păcatele lui! Să luăm seama la umbletele noastre, să le cercetăm și să ne întoarcem la Domnul. Să ne înălțăm și inimile cu mâinile spre Dumnezeu spre cer zicând: Am păcătuit, am fost îndărătnici și nu ne-ai iertat! (Plângerile lui Ieremia 3:39-42)

Cel sărac în duh nu mai plânge pentru neîmplinirile și pierderile din această lume, nu mai plânge că îi merge greu, că ceilalți oameni se comportă urât cu sine. Cel sărac în duh își plânge păcatele. Este vorba de plânsul lui Petru după lepădare. Din Evanghelia tabloul care descrie cel mai bine plânsul celui sărac în duh este plânsul femeii păcătoase care cu lacrimile ei spală picioarele lui Isus. Acea femeie își recunoaște VINA înaintea tuturor. Nu mai are ce ascunde, ce apăra, ce simula. Toți ceilalți de la masă și-au luat masca religiozității și a neprihănirii personale. Dar acea femeie s-a dezbrăcat total de această mască. Public și-a recunoscut păcatul înaintea tuturor. Nu îi mai păsa de ce spun ceilalți. Ea capitulase, capitulase total. Ceilalți de la masă erau la fel de păcătoși. Dar aceștia nu își conștientizau grozăvia păcatelor și erau îmbrăcați în perversa haină a religiozității și a neprihănirii personale. Ei se vedeau oameni buni care mai greșesc din când în

când. Isus, Dumnezeu, Judecătorul tuturor dar și Mântuitorul tuturor venise la ei. Și El purta cu Sine harul și șansa iertării. Dar doar femeia cade în genunchi înaintea Lui și îi spală picioarele cu lacrimile ei, îi sărută picioarele și îi șterge picioarele cu părul ei. Ea renunță la imaginea de sine atât față de sine, cât și față de ceilalți și față de Isus. Ea vine la ISUS așa CUM ESTE. Ceilalți cosmetizează, încearcă să arate cât mai bine la întâlnirea cu Isus. Își ascund păcatele, greșelile și au grijă să nu se vadă. Pozează în oameni buni și poartă dialoguri interesante cu Isus despre Dumnezeu și mântuire. Dar femeia, acceptă sărăcirea în duh și următorul pas este plânsul, bocetul, jalea pentru păcat la picioarele Domnului. Ceilalți de la masă râdeau, se simțeau bine, ironizau, glumeau pe seama ei. Dar ea plângea. Ceilalți puneau întrebări lui Isus sau arătau ce știu ei. Dar ea plângea. Ceilalți stăteau la masă cu Isus. Dar ea plângea îngenunchiată în fața Lui. Ei i s-au iertat toate păcatele, dar ceilalți de la masă au rămas cu păcatele pe ei. Ferice deci de cei ce PLÂNG căci ei vor fi mângâiați! Este vorba de mângâierea iertării, a reabilitării eului, a refacerii relației cu Domnul, a părtașiei cu Domnul, a binecuvântării aduse de prezența Domnului. Ceilalți de la masă nu au plâns ci s-au simțit bine și s-au dat în petec în prezența lui Isus. Femeia păcătoasă s-a umilit, s-a smerit, a jelit. Isus a rămas cu ea și în ea. Ceilalți au rămas fără Isus. Plânsul pocăinței nu este doar la începutul credinței. El este prezent pe tot parcursul călătoriei. Pe de o parte este pocăința punctuală pentru păcatele specifice pe care le conștientizăm și pentru care ne cerem iertare. Pe parcursul călătoriei cel neprihănit face multe greșeli. I se cere să se pocăiască de fiecare din ele. Pe de altă parte există acea stare de căință permanentă care are în vedere păcatele pe care nu le cunoaștem (vezi Psalmul 19) și starea noastră de păcătoșenie și discrepanța dintre rodirea noastră limitată și standardele atât de înalte ale sfințeniei lui Dumnezeu. De sângele lui Isus nu am avut nevoie doar la început sau doar în momentele în care conștientizăm un păcat anume și ne pocăim, ci permanent. În permanență există o discrepanță între ce facem și ce ar trebui să facem. Chiar când ne închinăm Domnului, nu O FACEM AȘA CUM AR TREBUI. Chiar și atunci este ceva strâmb în noi, chiar și atunci există o discrepanță între închinarea noastră și cea cerută de sfințenia lui Dumnezeu. De aceea la Templu sângele era vărsat și la jertfele de mulțumire, iar pentru noi jertfele de mulțumire sunt aduse DOAR prin Isus Hristos. Sângele lui Isus ne curățește în permanență de neajunsurile noastre. Chiar dacă Dumnezeu știe că NU PUTEM altfel să trăim în această lume și că trăim în firea pământească și că schimbarea este un proces lent și dificil care nu

poate avea loc peste noapte și astfel este îngăduitor și ne cere DOAR CE SE POATE face în mod real, cu toate acestea NU ÎȘI POATE coborî standardele. Sfințenia Lui rămâne aceeași. Singurul lucru care îl poate face este să acopere în permanență această discrepanță cu sângele scump al lui Isus. Cred că în acțiunile noastre bune, făcute prin puterea lui Dumnezeu, tot este un amestec între SINE și viața lui Hristos din noi. Sângele lui Isus ne curăță astfel în permanență de ce produce sinele nostru.

3. Ferice de cei BLÂNZI!

Sărăcirea în duh și plânsul pocăinței deschid calea spre BLÂNDEȚE. A fi blând nu înseamnă a fi bleg, dar înseamnă a ieși din robia iușimilor, a mâniilor, a reacțiilor firești, necontrolate care aduc răni celor din jur. Dar de unde vin aceste reacții ale mâniei? Ele vin din bogoția de sine. Un bogat în sine, va reacționa ori de câte ori cineva se va atinge de bogățiile lui sau i le va amenința. Dar cel sărac în duh nu mai este bogat. Nu mai are bogății. Nu mai are motiv pentru a reacționa. Nu mai poate fi amenințat. Observăm deci că adevărata blândețe nu este așa-zisa performanță a celui care dorind să păstreze o imagine bună în fața celorlalți se chinuie să nu reacționeze la MÂNIE. Adevărata blândețe nu este cea ascetică, cea înfăptuită prin voință și controlul emoțiilor mâniei. Adevărata blândețe izvorăște dintr-o curățire interioară, din lepădarea bogățiilor interioare ale eului. Numele omului este bogăția sa. Diavolul ne momește pe toți pe calea afirmării de sine, să ne facem un nume în această lume. Dar calea sărăcirii în duh ne învață să renunțăm la slava efemeră a numelui nostru și deci să ieșim din competiția afirmării de sine. Vom recunoaște cât de pătat este numele nostru înaintea Domnului și singura noastră speranță va fi numele nou pe care ni-l va da Domnul PRIN HARUL SĂU. De aceea slava numelui nostru în această lume va conta mai puțin. De aceea, vom fi BLÂNZI, de aceea nu ne vom mai aprinde de mânie când cineva se va atinge de numele nostru. Scriptura ne învață că Moise a fost un campion al blândeții. Și suntem surprinși, căci Moise era un lider adevărat, plin de autoritate și fermitate care s-a mâniat și a fărmat tablele Legii când poporul a păcătuit. Dar în ce context îl numește Scriptura cel mai blând om de pe fața pământului? În contextul în care Moise era contestat de Maria, sora lui. Moise nu sare să se apere. Dumnezeu intervine să îl apere. Moise însă mijlocește pentru vindecarea Mariei. Moise deci nu reacționează când cineva s-a atins de numele său. Dar el reacționează cu fermitate când în joc este Numele Domnului. Moise fusese suficient de zdrobit de

Domnul pentru a recunoaște cine este el și astfel pentru a ieși din competiția afirmării de sine. Moise nu mai căuta confirmarea identității sale prin sine și înaintea oamenilor. El sărăcise în duh, își jelise falimentul eului și primise mângâierea harului! Moise căpătase o nouă identitate prin har înaintea lui Dumnezeu. De aceea, era blând. De aceea reacționează duhovnicește când Maria îl denigreză. Aceasta este adevărata blândețe!

4. Ferice de cei flămânzi și însetați după neprihănire!

Cel ce s-a sărăcit în duh, și-a jelit falimentul eului și a primit mângâierea harului, nu mai însetează după afirmare în această lume. Nu se mai luptă pentru a avea și pentru a dovedi cine este și ce poate. Dar este atunci un pasiv și un inactiv? Nicidecum! În el apare o altă sete, o sete după neprihănire. El dorește să devină mai curat, mai asemenea Celui care l-a iertat prin har. Și el caută neprihănirea. Plăcerea lui începe să devină frica de Domnul. Și însetează după a fi curat, neprihănit înaintea lui Dumnezeu. Însetează după Dumnezeu, după cunoașterea Lui și a căilor Sale, după puterea de a trăi în ascultare de Domnul și de a păzi poruncile Domnului. Și el caută neprihănirea în dreptul lui. El nu caută neprihănirea în viața altora. El o urmărește în propria sa viață. El nu este centrat pe schimbarea altora, ci pe propria sa schimbare. El nu este niciodată mulțumit cu starea sa spirituală, ci mereu tânjește după mai mult: mai multă cunoaștere de Dumnezeu, mai multă curăție, mai multă schimbare după chipul lui Dumnezeu și pentru slava lui Dumnezeu. Căutarea sa principală de fiecare zi este să fie plăcut lui Dumnezeu. El astfel caută cu adevărat mai întâi Împărția lui Dumnezeu și neprihănirea Lui. Oamenii tânjesc după siguranță, după confort, după rezolvarea problemelor lor, după liniște și pace, după afirmare de sine, după o carieră, după o familie, după o casă, după o mașină, după un loc de muncă, după aprecierea semenilor, după succes, după bani. Dar ferice de cel care tânjește zilnic după neprihănire, care mai presus de toate și înainte de toate caută indiferent de context să fie plăcut lui Dumnezeu. Și această căutare îl conduce spre următoarea fericire: ferice de cei milostivi!

5. Ferice de cei milostivi!

Ținta poruncii este DRAGOSTEA. Neprihănirea, sfințirea, nu sunt un scop în sine, ci ele fac posibilă dragostea. Dragostea rodește acolo unde este curăție,

neprihănire. Dar ținta poruncii este dragostea. De fapt adevărata curăție și neprihănire înseamnă trăirea în dragoste. Cel care însetează după neprihănire nu doar caută să se ferească de rău și atât. Adevărata neprihănire se testează în relația CU APROAPELE. Cel neprihănit nu este un om corect, care judecă și disprețuiește pe cei ce nu sunt corecți. Cel care caută să fie plăcut lui Dumnezeu, se va umple de MILĂ față de cei din jurul lui. Majoritatea nu va căuta neprihănirea ci o împlinire efemeră în lumea aceasta. Și de aici va apărea MILA. Nu dispreț, nu judecată, nu indiferență, ci MILĂ. Cel ce însetează după neprihănire își va aduce aminte cum era el însuși ÎNAINTE să beneficieze de MILA divină și că el însuși a beneficiat de MILĂ. El va fi însetat de cunoaștere de Dumnezeu și se va apropia de un Dumnezeu la harului, plin de MILĂ față de cei pierduți. Și atunci va fi și el plin de MILĂ. Astfel, el nu va răspunde cu rău la rău, cu dușmănie și răzbunare la nedreptate, ci va ierta, va înțelege, va fi plin de compasiune și dragoste. Va înțelege DRAMA celor din jurul lui și se va apropia cu MILĂ de ei. El nu se va izola de semenii prin propria neprihănire și trăirea în neprihănire nu va însemna închiderea într-un turn de fildeș al sfințeniei. El va rămâne printre oameni și se va îndrepta spre oameni, pentru a le face bine, pentru a-i ajuta să iasă din starea de întuneric și păcat în care sunt. Iar această fericire va deschide drumul spre următoarea fericire.

6. Ferice de cei cu inima curată!

Însetarea după Dumnezeu și neprihănirea Lui va naște MILA. Mila va genera apropierea de semenii. Iar această apropiere spre semenii va porni dintr-o inimă curată. Va fi o apropiere CURATĂ și dezinteresată. Motivația în apropierea de aproapele pentru a-l ajuta, va fi CURATĂ. În inima sa nu va fi dispreț, judecată, prejudecată, gânduri rele, ci MILĂ și dragoste. În inima sa nu vor fi anumite interese egoiste și personale, anumite motive ascunse. El nu va ajuta aproapele din slavă deșartă, pentru a impresiona, pentru a-și clădi o neprihănire personală sau din interese financiare. Inima va fi curată în actul ajutorării semenului.

7. Ferice de cei împăciuitori!

Fiul lui Dumnezeu a venit să împăce lumea cu Dumnezeu. Fiii Săi vor face același lucru. Cel ce trăiește în neprihănire va fi plin de milă față de toate nevoile aproapelui, dar va fi lucid să recunoască faptul că cea mai mare nevoie

a aproapelui este nevoia de Dumnezeu, de iertare, de eliberare de sub robia întunecoasă a întunericului, de ÎMPĂCARE cu Dumnezeu. Cu siguranță că va fi un OM al PĂCII care va îndemna pe semeni la UNITATE și nu la dezbinare. Dar el va ști că adevărata pace între semeni este posibilă când aceștia au pace cu Dumnezeu. Pacea cu Dumnezeu aduce pacea cu sine și cu semenii. Cel care s-a sărăcit în duh și a plâns și a intrat în Împărăția cerurilor, va încerca să ajute și pe ceilalți oameni să intre în minunata Împărăție a Cerurilor. Va ști că acesta este CEL MAI MARE BINE pentru ei. Este foarte important să înțelegem că MILA și ÎMPĂCIUIREA din fericiri trebuie interpretate în contextul mandatului preoției, a rolului de a fi martor, în contextul slujbei împăcării, a chemării de a a fi o punte între oameni și poarta Împărăției care este Hristos. Nu este deloc întâmplător faptul că după FERICIRI, Mântuitorul îi numește pe ucenicii Săi sarea pământului și lumina lumii. A fi milos nu înseamnă doar a răspunde activ la diferitele nevoi ale semenilor. Înseamnă mai întâi să conștientizeze că omul este păcătos și mort din punct de vedere spiritual și că marea sa nevoie este să Îl cunoască pe Dumnezeu. Și atunci MILA se manifestă în primul rând prin împlinirea mandatului de a fi sare și lumină în lume, de a fi un indicator spre Hristos, spre poarta Împărăției.

8. Ferice de cei prigonți din pricina neprihănirii!

Și când te vei duce la oameni să le vestești intrarea în Împărăție să le explici că sunt în vrăjmășie cu Dumnezeu și că au nevoie să se împace cu Dumnezeu, ei nu te vor primi cu brațele deschise și nu îți vor da flori. Lumina adusă de cel împăciuitor scoate la iveală întunericul din inima celui răzvrătit. Cel răzvrătit vrea să trăiască liniștit în întuneric păstrându-și o părere bună despre sine, convingându-se că nu este Dumnezeu și judecată sau convingându-se că Dumnezeu îl aprobă și el este plăcut înaintea lui Dumnezeu. Lumina adusă de cel împăciuitor va strica liniștea și pacea celui răzvrătit. Și instinctiv va reacționa OSTIL față de vestitorul mântuirii. Și primul lucru care îl va deranja pe cel răzvrătit va fi VIAȚA NEPRIHĂNITĂ a celui întors la Dumnezeu. Viața curată a lui ABEL era o OGLINDĂ dureroasă pentru viața nelegiuită a lui CAIN. Și atunci Cain a încercat să spargă OGLINDA. Așa va face și cel nelegiuit. Cel împăciuitor va fi prigonit în primul rând din pricina VIETII neprihănite pe care o trăiește care distruge falsa neprihănire a celui nelegiuit și care îi trezește CONȘTIINȚA. Acest lucru este foarte neplăcut pentru cel nelegiuit. Visul celui răzvrătit este să poată păcătui LINIȘTIT, fără consecințe.

Viața neprihănită a celui împăciuitor îi va aduce aminte de CONSECINȚE. Și prima consecință neplăcută va fi acuzația nemiloasă a conștiinței.

9. *Ferice va fi de voi când din pricina Mea oamenii vă vor ocări, vă vor prizoni, vor spune lucruri rele și neadevărate împotriva voastră!*

Această ultimă fericire este o dezvoltare, o continuare, o detaliere a fericirii precedente. Dar aduce ea ceva nou? Sau este aceeași fericire? Propun o posibilă diferențiere: cel împăciuitor DERANJEAZĂ mai întâi prin viața lui neprihănită și apoi prin mesajul cristocentric pe care îl rostește. Cel împăciuitor este prigonit din pricina neprihănirii, dar este prigonit și din pricina Hristosului pe care îl propovăduiește. Cu siguranță că atunci când suferă din pricina neprihănirii tot pentru Hristos suferă. Dar cel împăciuitor nu doar trăiește o viață neprihănită. El are și UN MESAJ al împăcării. Verbalizarea fără întrupare este lipsită de putere. Dar și întruparea fără verbalizare este lipsită de impact. Oamenii vor fi deranjați de Evanghelia lui Hristos care articulează în cuvinte adevărul dureros despre ei înșiși și iminența judecății divine. O modalitate eficientă de a strica oglinda este denigrarea ei. De aici, tendința instinctivă a oamenilor de a rosti lucruri rele și neadevărate despre propovăduitorii Evangheliei. Dacă cel care propovăduiește este nesincer, dual, motivat de bani și slavă deșartă, pervers, manipulator etc., atunci mesajul este doar un pretext și poate fi aruncat la gunoi. Dacă mesagerul nu este credibil, mesajul poate fi ignorat. Acum, noi știm că și măgărița lui Balaam poate rosti adevăruri minunate. Dar lumea nu va rezona la acest principiu. Lumea va asculta mesajul doar din gura unor mesageri credibili. Și atunci pentru scăpa de lumina deranjantă a mesajului Evangheliei, tactica cea mai eficientă și mai simplă este denigrarea mesagerului. Dar mesagerul nu trebuie să uite că el este prigonit DIN PRICINA LUI HRISTOS. De fapt lumea nu are ceva cu noi, ci cu Dumnezeu. Lumea nu ne urăște pe noi, ci pe Hristos. Greșeala noastră este că ne-am aliat cu Hristos, că am trecut în tabăra Lui. De aici și ura lumii față de noi.

Poarta de intrare în FERICIRI este sărăcia în duh iar culmea cea mai înaltă a fericirii este crucificarea! Prima fericire ne sărăcește în duh iar ultima ne așează pe cruce. Iar ultima este cea mai lăudată de Hristos, căci El ne spune: când ai ajuns la ultima fericire, atunci bucură-te și veselește-te căci MARE este răsplata voastră în CERURI! Fericirea celui sărac în duh începe acum și aici, dar în prezent este doar degustarea. Fericirile își au sursa principală în VIITOR. Cel credincios este fericit în primul rând de ce VA PRIMI în VIITOR și nu ceea ce primește în prezent. În prezent primește multe mângâieri divine, dar ÎMPREUNĂ cu mângâierile și prigoniri. Adevărata răsplată și fericire va fi atunci. Acum și aici nu este posibilă atingerea adevăratei fericiri, nici pentru cel păcătos, nici pentru cel neprihănit. Cel păcătos va fugi de cruce, dar va cunoaște goliciunea, robia și dezamăgirile aduse de păcat. Cel neprihănit va fugi de calea înșelătoare a păcatului, dar va păși pe drumul greu al crucii. El nu va putea fi complet fericit într-o fire păcătoasă, într-o lume decăzută, într-o perioadă în care nu Îl vede și nu Îl aude pe Creator, ci are parte doar de adierea prezenței Lui. Fericirea, deși nu este scopul principal cu care am fost creați, este posibilă doar la contopirea noastră totală cu Dumnezeu. Și acest lucru va fi posibil doar atunci și acolo. Isus este onest cu noi. Majoritatea fericirilor privesc VIITORUL și nu PREZENTUL. Fericirile își au sursa în promisiunile de care are parte cel ce acceptă calea crucii.

Cel ce se sărăcește în duh, primește bogățiile Împărăției cerurilor. Cel care își plânge falimentul, primește mângâierea iertării și a reabilitării demnității sale. Cel blând, care nu se mai luptă pentru a-și face un nume pe acest pământ, primește în dar tot pământul. Cel flămând după neprihănire va fi săturat de prezența lui Dumnezeu. Cel milostiv va avea parte și el de MILA cerului. Cel cu inima curată și ochiul curățit de judecarea semenului, va vedea pe Dumnezeu în splendoarea slavei Lui! Cel care va împlini slujba împăcării, va căpăta pentru eternitate statutul de fiu al unui Dumnezeu al împăcării. Cel care va accepta prigoana din pricina mărturisirii lui Hristos în lume, va primi o mare răsplată în împărăția cerurilor. Din toate aceste promisiuni, cel credincios degustă ceva în prezent. Dar ce degustă este doar o adiere. Adevărata răsplată, împlinire, fericire va fi doar atunci și acolo. Și aici intervine credința. Fără încrederea în slava răsplății viitoare, cel credincios nu va putea accepta drumul crucii. Drumul crucii nu este ușor. Înseamnă în mod constant și din ce în ce mai adânc, să pierzi TOT în această lume. Să pierzi întreaga viață în această lume și să fii mereu ȚINTA prigonirilor diavolului. Cel credincios

nu va mai putea duce niciodată o viață NORMALĂ pe acest pământ. Și atunci ca să accepte cu bucurie calea crucii el trebuie să privească ȚINTĂ prin credință spre slava VIITOARE. Și trebuie să îl creadă pe Hristos pe cuvânt cu privire la faptul că această slavă VA FI MARE! Și este un mare paradox aici. Căci cel care s-a sărăcit în duh este UIMIT de ideea răsplății. Cel care s-a sărăcit în duh și a acceptat că nu merită nimic, că el este nimic și că Dumnezeu este totul, că doar harul strălucește atât în iertarea sa, cât și în transformarea sa, că este un rob netrebnic, că împlinirea slujbei împăcării este o datorie și este o mare onoare și un mare har primit de la Domnul, că așa se cade, așa este normal să trăiască pentru Dumnezeu și spre slava Lui, cel ce nici nu visează la răsplată căci este copleșit doar de harul de fi primit ca cel mai neînsemnat vas în Împărăția lui Dumnezeu, este uimit de faptul că va primi totuși Dincolo o MARE RĂSPLATĂ. De unde până unde o mare răsplată pentru acceptarea căii crucii? De ce răsplată? Pentru ce? Și în baza a ce? Într-adevăr, ideea răsplății este o veste ȘOCANTĂ pentru cel care s-a sărăcit în duh. Și mai mult, când viața este să trăiești pentru Dumnezeu și slava Lui și prin tine El să strălucească mai mult, te gândești la El și nu la tine. Cu toate acestea Mântuitorul ne vorbește de o răsplată a noastră, în ceruri, care este MARE și de care trebuie să ne BUCURĂM și care este O RESURSĂ esențială pe calea crucii. Și El ne mai spune că această răsplătire este diferențiată între sfinți. Deci este important de înțeles răsplătirea. În concluzie, ce este cu această răsplată?

- Mai întâi menționăm faptul că această RĂSPLATĂ izvorăște nu din meritele omului, ci tot din HARUL, MILA, BUNĂTATEA, GENEROZITATEA, ÎNDURAREA ȘI DRAGOSTEA lui Dumnezeu! Dumnezeu ne răsplătește nu pentru că am merita sau ne-ar fi dator cu ceva, ci pentru că VREA să ne răsplătească, căci aceasta este natura SA plină de generozitate. Și la fel cum iertarea și sfințirea este har 100% și răsplătirea eternă este tot har 100%!
- Răsplata este teocentrică căci prin ea, nu noi, ci tot Dumnezeu va străluci. Prin ea va străluci în noi generozitatea fără margini a Creatorului. Vom fi răsplătiți spre slava Lui și nu spre slava noastră!
- Răsplata va fi a NOASTRĂ, adică deși este spre slava lui Dumnezeu, noi ne vom bucura de ea! Și în ce va consta bucuria noastră? Va consta în primul rând într-o cunoaștere mai profundă a Creatorului.

Viața veșnică este cunoașterea lui Dumnezeu. O răsplată mai mare înseamnă o cunoaștere mai profundă a Celui veșnic. Și aceasta este marea sete a sufletului nostru. Setea după Dumnezeu. Și să cunoști MAI MULT Persoana iubită, este o MARE răsplată. Pavel în epistola sa către Filipeni în capitolul 3, tot în contextul răsplătirii insită asupra prețului nespus de mare al CUNOAȘTERII lui Isus Hristos. O răsplată mai mare înseamnă și o transformare mai mare după chipul Creatorului și o posibilitate mai mare de a împlini planurile Sale și de a trăi pentru slava Lui. Pentru cel creat spre slava Lui, nu poate fi răsplată mai mare decât posibilitatea de a trăi MAI MULT spre slava Lui! Nu este greșit să vrei să ai o părtașie mai profundă cu Dumnezeu și să poți străluci mai mult spre slava Lui! Chiar este musai să îți dorești aceste lucruri.

- Răsplătirea este diferențiată.

5:13-16 – Sarea pământului și lumina lumii

În pasajul 5:17-20 Mântuitorul precizează SCOPUL predicii Sale. Dar înaintea să îl precizeze, El rostește două învățături fundamentale: învățăturile despre FERICIRI și cele despre rolul de MARTORI în lume a ucenicilor. El își începe predica cu tema FERICIRII pentru a captiva auditoriul. El pornește de la nevoia de fericire a omului, de la ceea ce caută fiecare om. Dar propune o cu TOTUL altă abordare a fericirii. Mântuitorul pe de o parte captează atenția unui auditoriu atât de însetat după fericire, iar pe de altă parte arată acestuia o perspectivă total surprinzătoare asupra fericirii. Ucenicii din jurul Lui au ales să Îl urmeze pentru a fi fericiți, crezând că le va fi mai bine urmându-L pe Isus. Isus recunoaște că va fi MAI BINE pentru ei, dar oferă o definiție neașteptată asupra acestui MAI BINE. Fericirea se găsește în plinătatea ei DINCOLO, iar drumul spre fericire este drumul crucii, drumul lepădării de sine, drumul suferinței. Mântuitorul redefinește problematica FERICIRII înaintea ucenicilor Săi. El le spune de la ÎNCEPUT ce îi așteaptă. El vrea să îi elibereze de așteptările FALSE, care în mod cert erau în inima lor. El este ONEST cu ei. Îi ferește pentru alegerea de a-L urma, dar le explică foarte clar în ce constă cu adevărat acest drum al fericirii.

În al doilea pasaj Mântuitorul subliniază de la început care este ROLUL lor, funcția lor, chemarea lor în planurile lui Dumnezeu. Deci după ce corectează așteptările lor și perspectiva lor asupra fericirii celui care Îl urmează pe Isus, Mântuitorul subliniază AȘTEPTĂRILE lui Dumnezeu de la ei. Înainte de a desființa neprihănirea falsă propusă de Farisei și de a înălța adevărata neprihănire, Mântuitorul le explică ROLUL lor în planul lui Dumnezeu. De asemenea

se realizează un contrast între ucenici și Farisei. În mintea poporului, Fariseii erau lumina lumii și sarea pământului. Predica de pe munte îi va demasca pe Farisei ca prooroci mincinoși. Isus propune poporului un nou grup de autoritate spirituală. Nu Fariseii sunt lumina lumii, ci ucenicii lui Isus. Cei care se apropie de Isus și îl urmează, ei sunt sarea pământului și lumina lumii. De asemenea, Mântuitorul vrea să păzească pe ucenici de capcana de a vedea neprihănirea ca un scop în sine. Înaintea de a le arăta adevărata voie a lui Dumnezeu pe care ei trebuie să o împlinescă, El le explică mandatul PREOȚIEI. Ținta poruncii este DRAGOSTEA, dragostea pentru LUME. Chemarea ucenicilor nu este doar să trăiească în sfințenie, ci mandatul lor este să câștige lumea pentru Dumnezeu. Ei au primit slujba ÎMPĂCĂRII. Porunca de a trăi neprihăniți este dată în CADRUL acestei slujbe. Acum ei trebuie să fie sfinți, căci Dumnezeu este sfânt. Este ceva normal, care ar trebui să aibă loc și chiar dacă nu ar fi primit slujba împăcării. Dar Isus știe marele pericol de a despărți sfințirea de mandatul preoției, de a transforma sfințirea personală într-un scop în sine, idoltaru (așa cum au făcut Fariseii) și de a uita să fie preocupați de mântuirea oamenilor din jur. Sfințirea face parte integrantă din slujba împăcării. Dar pe acest pământ, nu sfințirea este chemarea principală, ci mandatul preoției. Sfințirea se subordonează mandatului preoției. Faptele bune ale ucenicilor trebuie făcute PENTRU CA oamenii să slăvească pe Tatăl din ceruri. Ne aducem aminte că la fel a fost și când Moise a dat Legea pe munte. În Exod 19 Dumnezeu cheamă pe popor să fie o împărăție de preoți, adică îi cheamă să fie sarea pământului și lumina lumii, și apoi în Exod 20-23 le revelează voia Sa și poruncile divine. Isus, acel prooroc ca Moise, urmează tiparul legământului sinaitic. El mai întâi subliniază identitatea preoțească a ucenicilor, și apoi le descoperă poruncile divine prin a căror împlinire puteau lumina în lume.

Mântuitorul folosește două metafore pentru a descrie slujba împăcării sau mandatul preoției: ***Voi sunteți sarea pământului. Voi sunteți lumina lumii.***

Mântuitorul nu le spune trebuie să fiți/să deveniți lumina lumii, ci SUNTEȚI lumina lumii. Ei erau DEJA lumina lumii. Ei trebuiau să fie fideli acestui mandat și să crească în împlinirea lui. Dar ei erau DEJA lumina lumii. Și ucenicii erau la început. Și pe parcursul Evangheliei descoperim cât de departe erau ei de gândurile Domnului și ce multe greșeli au făcut. Cu toate acestea, ei erau DEJA lumina lumii. Doar prin faptul că se desprinseseră de falsa autoritate a Fariseilor și se apropiaseră de ISUS, ei deja deveniseră lumina lumii. Prin faptul că îl urmau pe Isus, ei erau deja lumina lumii. Prin faptul că în inima lor sălășluia o fărâmă de credință sinceră și autentică, ei erau deja lumina LUMII. Aceasta e vestea bună: că întunericul lumii este așa de mare și dens, încât chiar o mică luminiță iese în evidență. Ucenicii erau la început și erau doar niște mici luminițe. Cu toate acestea, ei ieșeau în evidență și săreau în ochi în întunericul atât de dens al veacului. Aceasta este o veste foarte bună! Devii lumina lumii din prima zi de când decizi să îl urmezi pe Hristos. Chiar dacă ești la început, chiar dacă știi atât de puțin, chiar dacă ești atât de strâmb, ai atâtea boli și greșeli, cu toate acestea EȘTI lumina lumii! A fi lumina lumii nu înseamnă a ajunge la acele performanțe spirituale amănunțite, ci înseamnă A FI ÎN PROCESUL creșterii în asemănare cu Isus. Procesul este dificil și lent și cu multe greșeli,

iar alături de partea vindecată din noi mereu va fi și o parte bolnavă în noi. Dar ACEST lucru nu va împiedica Lumina din noi să lumineze. Ce veste bună! Nu trebuie să fim dezamăgiți și descurajați de bolile care sunt încă nevindelicate în noi, nici de greșelile din timpul procesului creșterii. Dacă rămânem alături de Isus, dacă suntem în procesul creșterii, ATUNCI suntem și LUMINA LUMII și SAREA PĂMÂNTULUI! Și suntem acest lucru în fiecare ZI a vieții noastre alături de ISUS. De fapt, Cel care luminează este ISUS care locuiește și crește în noi. Noi trebuie să rămânem în El și El în noi. Da, putem lumina mai mult sau mai puțin, în funcție decât crește Hristosul din noi. Dar atâta vreme cât suntem ucenicii Lui, chiar la început și plini de boli, noi suntem Lumina lumii. De fapt, nu poți să Nu luminezi dacă ești ucenic al lui Isus. Contrastul dintre Hristos și veacul acesta e izbitor, total. Oricine se apropie de Isus, strălucește din plin în contrast cu o lumea moartă în păcat.

Deci cel care este ucenicul lui Isus (adică cel care crede în Isus, în care Isus locuiește și crește), este SAREA PĂMÂNTULUI și LUMINA LUMII. Ucenicul lui Isus, își poate propune să lumineze mai mult și să săreze mai mult, lăsându-L pe Isus să crească mai mult în el, dar el nu își poate propune SĂ DEVINĂ sare și lumină, căci el este DEJA. Astfel, el nu trebuie să fie preocupat ca LUMEA să vadă în el LUMINA. Lumina se va vedea. El trebuie să rămână ucenicul lui Isus, să rămână în procesul sfințirii și pe calea crucii, iar LUMINA VA LUMINA!

Mântuitorul nu insistă în acest pasaj deci pe IDEEA de DEVENI MARTOR al Său printre popoare, ci pe PERICOLUL PIERDERII ACESTEI IDENTITĂȚI. El vede două pericole MAJORE:

- Sarea să își piardă gustul.
- Lumina să fie pusă sub obroc.

Vom încerca să explorăm aceste două metafore. Fiecare metaforă evidențiază pe de o parte un aspect al mandatului preoției, iar pe de altă parte un pericol care amenință acest mandat.

Sarea pământului.

La ce se referă Mântuitorul? De ce SARE? Ce semnificație are SAREA? Sunt trei posibile contexte hermeneutice pentru a identifica semnificația SĂRII.

Primul este cel COTIDIAN. Sarea are un rol cheie în alimentația OMULUI, în special în ceea ce privește GUSTUL mâncării. Sarea este FOLOSITOARE oamenilor din pricina GUSTULUI ei. Dar dacă ea și-ar pierde gustul, atunci la ce ar mai folosi lumii? La fel și ucenicii au ROLUL de MARTORI ai lui Hristos în această lume. Ei aduc mireasma lui Hristos în lume și spun și celorlalți: gustați și vedeți ce bun este Domnul! Dar dacă ucenicii PIERD această MIREASMĂ, tot mandatul lor este compromis. Ei își PIERD FUNCȚIA, SENSUL ȘI UTILITATEA în lume, la fel cum își pierde sarea utilitatea atunci când nu mai are gust.

Al doilea este cel al Legii mozaice. Sarea avea un rol important în aducerea JERTFELOR. Legea leviticală preciza că nici o jertfă de mâncare nu trebuia adusă FĂRĂ SARE. Deci sarea nu este doar un ingredient indispensabil în alimentanție, dar este un ingredient indispensabil și pentru jertfele de mâncare de la Templu:

- *Toate darurile tale de mâncare să le sărezi cu sare; să nu lași să lipsească niciodată sarea, CARE ESTE SEMNUL LEGĂMÂNTULUI Dumnezeului tău; la TOATE darurile tale de mâncare să aduci sare. (Levitic 2:13)*

Darul de mâncare trebuie adus jertfă pe altar. Dar acesta era primit doar dacă avea sare. La fel cum mâncarea nu e bună fără gust, fără sare, la fel jertfa nu era primită fără sare. Dar nu gustul avea importanță, ci semnificația sării. Sarea era semnul legământului încheiat între Dumnezeu și Israel. Jertfa avea SENS, doar dacă era adusă în cadrul legământului și în spiritul legământului. Și acest legământ cerea expres ca Israel să trăiască în ascultare de Domnul. Fără această perspectivă adusă de legământul sinaitic, jerta era DOAR un ritual mort, asemenea unei jertfe aduse de un idolatru zeului său. Sarea aducea aminte evreului de LEGĂMÂNT. Legământul conferea sens jertfei și aducerea aminte a legământului nu lăsa pe evreu să substituiască ascultarea de poruncile Domnului cu împlinirea unor ritualuri.

În Marcu 9:42-50 găsim un pasaj care ne ajută să înțelegem mai bine metafora sării:

42. *Dar, dacă va face cineva să păcătuiască pe unul din acești micuți care cred în Mine, ar fi mai bine pentru el să i se lege de gât o piatră mare de moară și să fie aruncat în mare.*
43. *Dacă mâna ta te face să cazi în păcat, taie-o; este mai bine pentru tine să intri ciung în viață, decât să ai două mâini, și să mergi în gheenă, în focul care nu se stinge,*
44. *unde viermele lor nu moare, și focul nu se stinge.*
45. *Dacă piciorul tău te face să cazi în păcat, taie-l; este mai bine pentru tine să intri în viață șchiop, decât să ai două picioare, și să fii aruncat în gheenă, în focul care nu se stinge,*
46. *unde viermele lor nu moare, și focul nu se stinge.*
47. *Și dacă ochiul tău te face să cazi în păcat, scoate-l; este mai bine pentru tine să intri în Împărăția lui Dumnezeu numai cu un ochi, decât să ai doi ochi, și să fii aruncat în focul gheenei,*
48. *unde viermele lor nu moare, și focul nu se stinge.*
49. *Pentru că fiecare om va fi sărat cu foc, și orice jertfă va fi sărată cu sare.*
50. *Sarea este bună; dar dacă sarea își pierde puterea de a săra, cu ce îi veți da înapoi puterea aceasta? Să aveți sare în voi înșivă și să trăiți în pace unii cu alții.”*

Acest pasaj ne arată că Isus preia metafora sării din Levitic. Orice om va trece înaintea scaunului de judecată și a focului judecării. La fel, orice jertfă, pentru a fi primită trebuie să fie presărată cu SARE. În Noul Legământ, trupurile noastre sunt niște jertfe VII de miros plăcut înaintea cerului. Dar și ele pentru a fi primite trebuie să fie presărate cu sare. Mântuitorul explică: să aveți SARE în voi înșivă. Sarea era semnul legământului. A avea sare în tine însuși, înseamnă să porți în inima ta pecetea legământului, înseamnă ca poruncile divine să fie scrise în inima ta. În contextul lui Matei cap.5, sarea este dată de atitudinile inimii revelate de fericiri. Cel sărac în duh, cel care plânge, cel blând, cel însetat după neprihănire, cel milostiv, cel împăciuitor, are SARE în el însuși. În măsura în care un credincios păstrează aceste valori divine în inima sa, el are sare în el însuși. Dacă este să contruim mai departe, am putea spune că primele 7 fericiri creionează SAREA, semnul legământului, iar ultimile fericiri JERTFA. Într-adevăr, Mântuitorul cheamă pe ucenici să fie niște miei în mijlocul lupilor, să fie niște jertfe VII pe altarul lumii care îi va respinge. Dar jertfa nu este primită decât dacă are SARE. Suferința pentru Hristos are sens și este primită doar dacă are SARE, doar dacă în inima celui prigonit sălășluiesc atitudinile sfinte descoperite de primele 7 fericiri. Ucenicii rămân sarea pământului în măsură în care trăiesc în spiritul fericirilor.

Al treilea este cel CULTURAL. Unii exegeți comentează folosirea sării în acea vreme în diferite moduri. Sarea era folosită atât pentru conservare cât și pentru curățire. Sarea de la Marea Roșie era folosită în anumite contexte ca și agent de curățire. La movilele de sare oamenii îndepărtau sarea de deasupra care își pierduse proprietățile, pentru a ajunge la sarea dinlăuntru movilei care își păstrase proprietățile și putea fi folosită ca agent de curățire sau conservare. Sarea de deasupra era dată jos și călcată astfel în picioare de oameni. Ucenicii, purtând sare în ei înșiși, ar avea un rol de curățire în lume. Prin viața lor sfântă, ei trezesc conștiințele oamenilor și mențin anumite bariere în calea răului, care fără ei s-ar amplifica mult mai mult în societate. Unii oameni, după ce au intrat în contact cu creștinii, nu s-au născut din nou, dar au luat decizii morale, au pus anumite limite răului din viața lor. Acei creștini au fost astfel niște agenți ai curățirii morale în societate. Dar dacă acei creștini și-ar pierde viața curată și sfântă, și-ar pierde și proprietatea de agenți ai curățirii în lume, și atunci ar fi nefolositori lumii și Împărăției lui Dumnezeu.

Mântuitorul insistă pe PERICOLUL pierderii identității lor de martori ai Săi în lume. Cele două metafore: sarea și lumina evidențiază două pericole distincte ce pot amenința împlinirea mandatului preoției. Astfel, metafora sării ilustrează pericolul pierderii esențelor divine din inima credinciosului. Credinciosul în mijlocul lumii pierde spiritul fericirilor și se lasă infectat de spiritul lumii. El poartă numele de credincios, dar trăiește în spiritul veacului. Este mai moral ca un necredincios, dar el este plin de spiritul veacului: el trăiește pentru sine, pentru acum și aici, caută confortul personal, se frământă și se îngrijorează pentru mâncare, bani, casă, se preocupă cum poate acumula mai mult din LUMEA aceasta, începe să facă multe compromisuri pentru A AVEA mai mult din această lume, renunță la A FI de dragul lui A AVEA. În contact cu lumea este infectat de lume.

Metafora luminii ilustrează pericolul IZOLĂRII de lume. Din dorința de a rămâne curat, sfânt, din teama de a pierde sarea din suflet, cel credincios se izolează de lume. El fuge de lume. El se închide într-o cetate cu ziduri mari. Are contacte din ce în ce mai puține cu cei necredincioși și se izolează în activitățile din Biserică. Toți prietenii și cunoscuții lui sunt din Biserică. Eventual caută un loc de muncă unde să fie doar creștini. De asemenea, condamnă cultura acestei lumi și formele ei culturale. Citește doar cărți creștine, refuză contactul cu mijloacele păcătoase ale mass mediei și își pune tot felul de restricții culturale care să îl țină cât mai departe de lume. El pierde contactul cu lumea, și pierde **LIMBAJUL** prin care poate fi relevant față de lume. El construiește în cadrul culturii vremii o subcultură religioasă îngustă și ciudată care stârnește ironia lumii. În cadrul acestei subculturii își dezvoltă un limbaj religios de lemn, care sună ca o limbă străină pentru cei din afară. Evanghelizarea se face doar în BISERICĂ, doar în cadrul de siguranță. Cei din lumea trebuie să vină în Biserică. Cel credincios însă nu trebuie să meargă în lume.

Din această perspectivă putem privi spre Bisericile Apocalipsei și să afirmăm că Biserica din Efes este lumina pusă sub obroc, iar Biserica din Laodicea este sarea care și-a pierdut gustul. Prima și ultima biserică din Apocalipsa ilustrează cele două extreme spre care tinde Biserica lui Hristos, în încercarea ei de a-și împlini mandatul în lume. Provocarea Mântuitorului este să fim SARE și LUMINĂ în același timp. Provocarea este să PĂSTRĂM gustul sării și acest gust să fie DAT LUMII. Lumea trebuie să VADĂ faptele noastre bune, LUMEA trebuie să audă mesajul nostru, să afle IDENTITATEA NOASTRĂ. Mereu vor exista cele două pericole: izolarea de lume sau deschiderea prea mare spre lume și infectarea cu spiritul lumii. Împlinirea mandatului preoției este ca mersul pe sârmă. Mereu vom balansa în cele două extreme. Dumnezeu ne trimite ÎN LUME, Dumnezeu ne cere să rămânem ÎN LUME. În același timp se roagă să ne păzească de cel rău. E adevărat că am păcătui mai puțin dacă ne-am izola de o lume păcătoasă, plină de poftă și de spiritul lui Lucifer, care trezește în noi tot felu de ispite și dorințe păcătoase. Dar dacă ne-am izola de lume, am trăi în PĂCAT prin faptul că ne-am abandonat chemarea fundamentală de fi purtători ai slujbei împăcării. Și atunci Dumnezeu ne trimite în lume. El se roagă să fim păziți de cel rău. El își asumă greșelile pe care le vom face în lume și ne va da iertare pentru ele. În lume vom fi într-un proces în care vom învăța să luptăm cu spiritul veacului. În luptă vom face și greșeli, dar vom rămâne în luptă, nu ne vom complăce în greșeli ci vom învăța din ele. În această luptă ne vrea Mântuitorul. Cel care vrea să rămână IMPECABIL în lume trebuie să se IZOLEZE de lume. Dar izolarea nu este o soluție. Și atunci provocarea este de a accepta procesul de învățare a rămânerii curați ÎN LUME, proces dificil cu suișuri și coborâșuri. Praful lumii se depune într-un fel sau altul pe picioarele noastre și avem mereu nevoie de pocăință, de iertare. Când Isus ne-a trimis în lume El și-a asumat și greșelile pe care aveam să le facem în lume. Și de aceea ne-a dat și harul pocăinței. El nu ne cere să fim IMPECABILI în lume, că să căutăm din toată inima să facem voia lui Dumnezeu și să ne pocăim ori de câte ori păcătuiem. Și în această luptă, deși nu vom fi IMPECABILI, dominantă vieții noastre va fi ascultarea, viața noastră va fi în creștere și vom lumina din ce în ce mai mult în lume. Gustul sării nu se pierde printr-o cădere singulară, ci printr-o persistență în păcat, prin complăcerea în păcat, când spiritul veacului pune

stăpânire peste viața noastră. E important să știm că nu există ideea de IMPECABIL în lume. Ci există ideea de proces, de creștere, de dominantă a vieții. IMPECABIL a fost doar Hristos. Noi învățăm pas cu pas să Îl lăsam pe acest Hristos minunat să trăiască cât mai mult în noi.

Sare și lumină! Sarea din inima noastră trebuia să iasă la vedere înaintea oamenilor și să lumineze peste conștiințele lor. Identitatea ucenicilor este să fie sare și lumină pentru ca oamenii să Îl slăvească pe Domnul. Isus este onest însă: El ne spune ca majoritatea oamenilor vor respinge mesajul nostru și că puțini Îl vor slăvi în urma mărturiei noastre în această viață. Cu alte cuvinte, chemarea este să fim martori și NU SĂ întorcem pe oameni la lumină. Ce vreau să spun este o problemă de nuanță. În evanghelizare întâlnim două extreme: ne bucurăm că AM VESTIT Evanghelia fără să ne mai preocupe dacă acel om se va întoarce sau nu la Domnul sau ne întristăm foarte tare pentru că acel om a respins mesajul și uităm să ne bucurăm pentru că am vestit Evanghelia. Suntem chemați să ne dorim MÂNTUIREA oamenilor, dar să acceptăm că puțini se vor întoarce la Domnul și să ne bucurăm de ÎMPLINIREA mandatului nostru indiferent de rezultate. Fără să uităm iubirea de oameni, trebuie să ne bucurăm de fiecare PROCLAMARE a Cuvântului către lume. E un echilibru sufletesc greu de atins, care de altfel nu se atinge niciodată, ci doar se caută mereu.

Oamenii văd faptele noastre bune și îl slăvesc *pe Dumnezeu*. Cum e posibil ca ei să vadă faptele noastre bune și să îl laude pe Domnul și nu pe noi? Cum e posibil ca oamenii să privească la noi și să nu fie impresionați de noi și de Domnul? Chemarea noastră este să arătăm spre Hristos și nu spre noi. Și nu e așa de greu, căci nu trebuie să arătăm spre noi, ci spre Hristos. Dar noi ne creem în mintea noastră MITUL creștinului IMPECABIL care impresionează, care dă pe spate, și care apoi conduce lumea la Hristos. Aici sunt iarăși două extreme. Pe de o parte este extrema celui care se forțează să fie IMPECABIL pentru a putea vorbi oamenilor despre Hristos. El vrea să devină CA HRISTOS, pentru a-L putea mărturisi pe Hristos. El se chinuie să genereze el LUMINA pentru ca oamenii să vadă Lumina. El consideră că poate lumina, doar dacă trăiește perfect ca Hristos. Cealaltă extremă este a aceluia care are pe buze pe Hristos, dar neglijează procesul creșterii lui Hristos în inima sa. El trebuie să arate spre Hristos și nu spre sine și atunci nu contează cum arată el însuși, căci El doar trebuie să arate spre Hristos. Unde găsim echilibru? Ideea procesului, ideea creșterii ne conduce din nou spre echilibru. Mesajul este credibil dacă mesagerul este credibil. Trebuie să fie o congruență între mesaj și mesager. Dar care este mesajul nostru către lume pentru a găsi congruența necesară între el și viața noastră. Noi denunțăm păcatul și neputința lumii și Îl înălțăm doar pe Hristos, În același timp înălțăm puterea lui Hristos de a mântui pe om din vina păcatelor sale și din robia greșelilor sale. Astfel, în viața noastră TREBUIE să existe O DOVADĂ vie a puterii Mânturii lui Hristos. Schimbarea noastră după chipul lui Hristos e dovada și aceasta conferă congruență și armonie între mesaj și mesager. Dar în același timp, noi cei aflați în procesul schimbării suntem atât de departe de înălțimea lui Hristos suntem mântuiți prin har și nici nu suntem vrednici să îi purtăm încălțăminte. Greșelile din viața noastră, bolile nevindecate, lipsurile, golurilor (pe care le recunoaștem cu smerenie, de care ne căim și pe care încercăm sincer cu puterea Duhului să le schimbăm) oferă congruența cu

mesajul despre falimentul uman, harul iertării și a divinității lui Isus. Există congruență între mesajul nostru și viața noastră dacă SIMULTAN în viața noastră:

- Există asemănări între noi și ISUS
- Există diferențe între noi și ISUS.

Dacă vor exista doar diferențe, mesajul nu va avea credibilitate. Dacă însă ar exista doar asemănări, mesajul nu ar avea congruență. În viața noastră oamenii trebuie să vadă nu doar puterea schimbării, dar și harul iertării! Neajunsurile și golurile noastre trebuie să facă să strălucească harul iertării și acceptării în Hristos. Neajunsurile noastre de asemenea pregătesc următoarea fază: strălucirea harului care ne schimbă. Căci, pentru a se vedea creșterea și schimbarea trebuie să se fi văzut mai înainte golul, neajunsul, imperfecțiunea. Dacă noi negăm sau ascundem imperfecțiunile noastre, atunci cum se va mai vedea schimbarea, creșterea? Credinciosul trebuie să fie în schimbare și creștere permanentă. Mereu vor fi imperfecțiuni, goluri, boli ce trebuie acoperite de harul schimbării în Hristos. Onestitatea noastră față de acestea va face să strălucească puterea preschimbării în Hristos. Dacă noi vom da oamenilor impresia că schimbarea s-a produs și încheiat la nașterea din nou, vestim o Evanghelie falsă. Nașterea din nou este DOAR începutul unui proces dificil, dar permanent de preschimbare a credinciosului. Cu alte cuvinte mereu va fi în noi o parte transformată și o parte ce trebuie transformată. Suntem feriți de extrema fariseismului atunci când ne avântăm sinceri în procesul schimbării și fugim de complacerea în propriile noastre slăbiciuni. În acest proces al schimbării dominanta va fi ascultarea, iar semnul distinctiv al faptului că suntem pe drumul cel bun va fi ideea de creștere, de progres. Nu un anumit statut ne conferă siguranță, ci dinamismul creșterii. Ori cât de sus ai fi față de ceilalți, dacă nu mai apare creșterea, atunci ești în pericol. De fapt, esența fariseismului este să consideri că ai ajuns deja la acel statut de om deplin. Acest statut rămâne un ideal. Mereu mai avem, de schimbat ceva. Esența onestității este să recunoști că încă nu ai atins acel statut și încă mai ai de schimbat în tine. Dacă nu există zone din viața ta în care să vezi nevoia de schimbare și în care să conlucrezi conștient cu Duhul Sfânt pentru schimbare, atunci ești în mare pericol, ești în pericolul orbirii spirituale, complacerii într-o falsă neprihănire personală. Standardele le ridică Hristos. Hristos este STANDARDUL. Oare când poți spune în vreun domeniu că ai ajuns CA HRISTOS? Mereu va fi de crescut și de schimbat. Neajunsurile noastre evidențiază contrastul dintre adevărul despre natura umană și adevărul despre Hristos. Noi suntem oameni născuți în păcat. Hristos e Fiul Întrupat. El este perfecțiunea, noi suntem imperfecțiunea. El este Cel desăvârșit, noi cei nedesăvârșiți. Aceste adevăruri sunt parte din Evanghelia noastră. Dacă noi am fi IMPECABILI în trăirea noastră, cum ar mai străluci aceste adevăruri din Evanghelie? Pavel în 2 Corinteni ne spune că el este impecabil în MĂRTURIA SA FAȚĂ de oameni. Însă tot el ne spune că omul său dinlăuntru se preschimbă în fiecare zi. Și el mai avea nevoie de creștere, de preschimbare. El însă când vorbește de o mărturie IMPECABILĂ față de oameni are în vedere niște lucruri clare, concrete, care pot fi atinse, în pofida faptului că în schimbarea lăuntrică mereu mai este ceva de schimbat. Și în 1 Timotei Pavel vorbește despre mărturia pe care trebuie să o aibă viitorii prezbiteri și diaconi față de lume.

El știe că acei prezbiteri și diaconi nu sunt perfecți și nu au ajuns la desăvârșire. El însă știe că dacă cineva este constant în procesul preschimbării lăuntrice, va ajunge la o maturitate spirituală în care să aibă o mărturie ireproșabilă față de oameni. Când dorința cuiva este ascultarea, el va avea o bună mărturie față de cei de afară, chiar dacă în viața sa vor mai fi zone în care este nevoie de vindecarea și schimbare. Această schimbare este lăuntrică, dar mireasma trimisă spre exterior este de bun miros atâta vreme cât credinciosul rămâne constant și onest în procesul schimbării lăuntrice. Lucrurile despre care vorbim sunt extrem de subtile. Este vorba despre un echilibru ce nu poate fi atins, dar care trebuie căutat permanent. A accepta propriile boli spirituale nu înseamnă neapărat a declara că mărturia ta față de oameni este un dezastru. Poți avea o bună mărturie față de oameni, chiar dacă mai sunt zone din viața ta în care ai nevoie de schimbare. Unele din aceste zone sunt vizibile și oamenii le văd. Dar ele sunt într-un ansamblu al creșterii, al trăirii în ascultare. Negarea lor ar stârni semne de întrebare. Dar acceptarea lor, recunoașterea lor și angrenarea sinceră în procesul schimbării face să strălucească și mai mult LUMINA din noi, care este Hristos, și nu noi. Ce ușurare imensă vine atunci când își dai seama că imperfecțiunile din viața ta fac parte din mărturia ta. Iarși insist, nu mă refer la complacerea în PĂCAT, ci la acele zone care trebuie schimbate de harul divin care nu ne poate schimba peste noapte. Acceptarea acelor imperfecțiuni însoțite de conlucrarea cu Duhul pentru vindecarea lor face parte din mărturia noastră. Căci ce Evanghelie vestim oamenilor? Noi vestim oamenilor faptul că noi în noi înșine suntem ceva? **Noi vestim oamenilor neputința naturii umane și că nașterea din nou este doar un ÎNCEPUT al preschimbării.** Un mănunchi de viață invadează spațiul morții ființei noastre. Și începe un proces de schimbare care durează o viață. Imperfecțiunile din viața noastră fac să strălucească acest adevăr al Evangheliei. Dacă adevărul despre OM este atât de CUMPLIT, oare un om care se întoarce la Dumnezeu va trăi el din acel moment o viață IMPECABILĂ? Nicidecum! Căci dacă ar trăi o viață impecabilă atunci ar fi pus la îndoială adevărul despre natura ființei umane. Acel om va începe un proces de preschimbare ce va dura o viață. Aceste lucruri sunt binevenite în contextul predicii de pe munte, în care ISUS va așeza standardele sfințeniei EXTREM de SUS. Un exemplu: NU VĂ ÎNGRIJORAȚI! Privind la experiența credincioșilor, după nașterea din nou, aceștia încep LUPTA cu îngrijorările, dar în această luptă se îngrijorează de multe ori. Ei se căiesc, nu cedează, revin în luptă, capătă vindecare. Dar standarul este clar: NU VĂ ÎNGRIJORAȚI! Cine l-a atins? Cine poate spune că în viața sa el nu se mai îngrijorează pentru nimic și lasă TOTUL în mâna Domnului? E bine de amintit că în Predica de pe munte Isus așază STANDARDELE ÎMPĂRĂȚIEI. Dar nu ne arată aici CUM se ating aceste standarde. La sfârșitul predicii introduce doar ideea de ROADE. Dar pe parcursul Evangheliei, Isus ne va învăța și alte lucruri despre ÎMPĂRĂȚIA lui DUMNEZEU și va folosi și alte metafore și perspective. Dacă predica de pe munte ne descoperă standardele, vor fi multe PILDE care vor sublinia calea către atingerea standardelor. Și aceste PILDE vor explica PROCESUL treptat al rodirii CUVÂNTULUI în inima noastră. Schimbarea către standarde este UN PROCES treptat, în care puterea schimbării nu vine din noi, ci din Cuvântul vieții sădit în inima noastră. Vor fi multe pilde care vor accentua IDEEA de PROCES. E bine să avem în minte ANSAMBLUL atunci când studiem predica de pe munte. Care creștin s-a ridicat la înălțimea

standardelor predicii de pe munte? Cu toate acestea ucenicii care doar luau cunoștință cu aceste standarde, erau DEJA lumina lumii și de-abia intrau într-un proces al preschimbării spre aceste standarde care avea să dureze o viață!

5:17-20 – Împlinirea Legii și demascarea Fariseilor

Se pare că în acest pasaj Mântuitorul prezintă scopul predicii de pe munte. În predica Sa, El va lovi în neprihănirea falsă propusă de Farisei și Cărturari și va înălța adevărata neprihănire propusă de Lege. Aparent, Isus vine cu o nouă Lege, mai bună, mai înaltă decât Legea lui Moise. Și e adevărat că Noul Legământ aduce elemente de noutate în ce privește iubirea semenului. Formularea: *Ați auzit că s-a zis în vechime, dar Eu vă spun*, ne poate induce în eroare. Dar Isus nu vine să contrazică Legea veche sau să aducă o altă Lege. El vine să îplinească Legea și Proorocii. Isus nu va lovi în Lege, ci în interpretarea eronată a Legii propusă de Farisei. El nu va desființa Legea, ci tradițiile înșelătoare prin care Fariseii au stricat poruncile divine. Fariseii erau învățători ai Legii și practicile lor erau argumentate cu Scriptura. Atacul lui Isus asupra Fariseilor putea fi perceput ca un atac asupra Legii. Însă Isus clarifică de la început că El a venit nu să strice Legea, ci să o îplinească. El își exprimă profund al Său respect față de Lege. Fiecare iotă sau frântură de slovă din Lege se va împlini. Legea este rostirea lui Dumnezeu. Dumnezeu nu poate să mintă. Dumnezeu este ADEVĂRUL. Orice rostire de a Sa se va împlini întocmai. Înainte de finalul istoriei se vor fi împlinit toate cuvintele rostite de Dumnezeu cu privire la istoria noastră. Isus confirmă Legea ca și Cuvânt al lui Dumnezeu. Și pentru că Legea este Cuvântul lui Dumnezeu, standardele pentru cei ce vor să fie învățătorii Legii sunt foarte ridicate:

- „Oricine va strica UNA din cele mai mici din aceste porunci, și va învăța pe oameni așa, va fi chemat cel mai MIC în Împărăția cerurilor.”

Parcă standardele sunt prea mari. Pentru Mântuitor, Fariseii erau în afara Împărăției și erau niște prooroci mincinoși. El vorbește în v.19 despre un învățător din Împărăție care va strica doar UNA din aceste porunci și va învăța pe oameni AȘA. El nu va fi scos din Împărăție, dar va fi chemat MIC în Împărăție, și va fi primi o răsplata mică. Lucrurile sunt extrem de serioase. Nu avem cum să îndulcim situația. Dacă un învățător din Biserică strică UNA din aceste porunci și îi învață pe oameni așa, va fi chemat mic în Împărăție. Ce înseamnă a STRICA o poruncă? Înseamnă a-i conferi un alt SENS, o ALTĂ interpretare față de cea oferită de Autor. Și există mai multe posibilități:

- Este negat adevărul poruncii (de exemplu a bârfi NU este păcat)
- Este coborât standardul poruncii (de exemplu se consideră bârfă doar dacă discuți cu cineva un lucru neadevărat despre altcineva)
- Se adaugă greutatea peste oameni, care nu sunt puse de Lege (porunca: să nu te îmbeți înseamnă că nu ai voie deloc să consumi alcool).

Fariseii erau vinovați de toate cele trei modalități prin care puteau strica poruncile divine. Ei negau adevărul unor porunci, coborau standardul altor porunci și simultan puneau greutatea falsă peste umerii oamenilor inventând tot felul de reguli și porunci care nu erau în Lege. Iacov ne atrage atenția că nu este de glumă în domeniul acesta:

- „Frații mei, să nu fiți MULȚI învățători, căci știți că vom primi o judecată mai aspră.” (Iacov 3:1).

Chiar dacă în Noul Legământ toți vom cunoaște pe Domnul, Iacov ne îndeamnă clar să nu fie mulți învățători. A fi învățător înseamnă a te așeza în poziția în care să îi înveți pe alții voia lui Dumnezeu, să îi ajuți să interpreteze corect Legea lui Dumnezeu. Iacov nu spune să nu fie nici un învățător, dar să nu fie mulți. Uneori tragedia este că TOȚI sunt învățători. TOȚI credincioșii ȘTIU, TOȚI au LUMINA, TOȚI își dau cu părerea de pe poziția ÎNVĂȚĂTORULUI. Mesajul e clar: nu oricine poate fi învățător. Și ce mare responsabilitate este pentru ÎNVĂȚĂTOR. Care este probabilitatea ca să STRICI măcar UNA din cele mai mici porunci ale Legii? Probabilitatea este foarte mare. Și atunci mai înțelept este să NU fii învățător. Dacă RISCUL este foarte mare ATUNCI de ce ai mai încerca să devii ÎNVĂȚĂTOR? Pentru că Mântuitorul continuă:

- „DAR oricine le va păzi și va învăța pe alții să le păzească, va fi chemat MARE în Împărăția cerurilor.”

Și dacă Isus, Fiul Măreț al unui Dumnezeu Infinit numește ceva MARE, înseamnă că trebuie să fie FOARTE MARE! Ideea de MARE apare și în 5:12- Răsplata celor prigoniți pentru Hristos este MARE. Răsplata pentru cel prigonit este asemenea răsplătii pentru un ÎNVĂȚĂTOR fidel. Răsplata pentru MARTIRAJ ar fi deci comparabilă cu răsplata pentru un ÎNVĂȚĂTOR FIDEL. Deci, provocarea de a fi un ÎNVĂȚĂTOR FIDEL al LEGII este foarte mare. Bătălia spirituală asupra ÎNVĂȚĂTORILOR este imensă. Dacă învățătorii sunt înșelați, aceștia vor duce spre înșelăciune întreg norodul. Este deci lesne de înțeles că, ÎNVĂȚĂTORII sunt ȚINTĂ clară a RĂZBOIULUI spiritual. Și ei sunt trecuți de cel rău prin tot felul de experiențe, presiuni sau ispite doar, doar de ar ajunge să strice anumite porunci și să învețe pe oameni așa. Iată principalele modalități prin care cel rău face un învățător să strice poruncile Legii.

- *Ispita de BAZĂ este cea a MÂNDRIEI.* Mândria este terenul propice pentru interpretări greșite și pentru persistarea în interpretări greșite. Legea poate fi interpretată corect DOAR prin revelație. Dar revelația vine și rămâne doar peste cei smeriți. Cei care cred că ȘTIU, cei care se bazează pe logica și rațiunea lor, pe capacitatea lor de a interpreta textul, vor fi lipsiți de lumina de sus și vor ajunge în interpretări eronate. De asemenea, ei nu vor fi dispuși să ÎȘI SCHIMBE interpretările verbalizate înaintea celorlalți. Ei vor ține la interpretările LOR, și nu se vor smeri în fața LUMINII care va veni adesea prin contraargumentele aduse de cei din jur.

- Există și *ISPITA lenei cognitive*. Din lene se ajunge în superficialitate. Legea se interpretează corect DOAR în Lumina ansamblului ei. Legea se interpretează pe SINE. E nevoie să cunoști TOATĂ Legea și să păstrezi imaginea ansamblului pentru a nu ajunge în extreme sau exagerări. Dar aceasta înseamnă multă trudă și răbdare. Unii citesc de câteva ori Biblia, învață câteva versete și e de ajuns: ei ȘTIU ansamblul. Învățătorului i se cere să CUGETE ADÂNC la lucrurile ascunse ale Legii, la comorile Legii. Cineva leneș și superficial nu va explora niciodată adâncimile Legii.
- Există și *problema infidelității morale*. Când un învățător încalcă o poruncă, are o slăbiciune cu privire la acea poruncă. El se poate smeri și poate apoi accepta calea dureroasă de vindecare în acel domeniu, sau poate încerca să scadă standardul în acea zonă a Legii, poate căuta să găsească justificări biblice, circumstanțe biblice atenuante. Și bineînțeles că va învăța și pe ceilalți la fel. El are nevoie nu doar de acordul conștiinței, dar și de acordul comunității. Dar un învățător fidel va accepta propriile înfrângeri și va accepta calea dureroasă a despărțirii de păcat. De asemenea, el va înălța ADEVĂRUL Legii chiar dacă în viața sa mai sunt slăbiciuni și căderi. El nu va încerca să acopere cu justificări discrepanța între Lege și viața lui. Va înălța adevărul Legii chiar dacă acest lucru este în defavoarea sa, a imaginii sale de sine sau a imaginii sale înaintea celorlalți. El nu va învăța pe alții de pe poziția celui perfect, ci va învăța pe alții cu onestitate de pe poziția celui care are propriile sale slăbiciuni și imperfecțiuni.
- Există și *capcana fanatismului religios, a exagerărilor, a punerii unor greutăți false pentru oameni*. Aceste exagerări provin adesea din dorința exagerată, idolatră, de a fi CURAT și de a-i păstra pe CEILALȚI curați. La origine este dorința construirii unei neprihăniri personale. Și astfel se va renunța la schimbarea lăuntrică atât de greu de realizat și se va pune accentul pe împlinirea unor reguli exterioare, dificile, uneori ciudate, fanatice, dar totuși accesibile. Poți să te îmbraci DOAR în haine subțiri, deși IARNA ți-e greu, dar o poți face. Dar cum să scapi de INVIDIA din inima ta?
- *Moștenirea tradiției*. Fiecare învățător se naște într-o tradiție religioasă și teologică, iar fiecare tradiție își are păcatele, exagerările și limitele ei. În primă fază orice om va fi tributar tradiției sale. Dar un învățător în devenire trebuie să știe să pună tradiția sub autoritatea Legii. El va fi dispus să analizeze critic tradiția sa, lucrurile în care el a crezut de mic, cele pe care i-a învățat pe alții atâția ani. El va accepta adevărul Scripturii despre OM. Oamenii greșesc, și sunt supuși greșelii. Tradiția nu este tot una cu revelația divină. Tradiția are adesea lucruri foarte bune, dar mai tot timpul și erori. Dacă nu ar fi așa, atunci cum rămâne cu adevărul biblic despre realitatea ființei umane?

- *Autoritatea unui mentor.* Adesea acest element poate trasa limite care persistă în viața ucenicului devenit învățător până la restul vieții. Mentorul poate fi un om foarte duhovnicesc care sfârșește a fi martirizat. Performanțele sale spirituale sunt impresionante. Acestea îl fac pe ucenic să îi urmeze toate învățăturile. Dar și un om foarte duhovnicesc poate avea erori teologice. Ucenicul este chemat să își aducă aminte că orice mentor este un om supus greșelii. El este chemat să verifice în timp cu ansamblul Scripturii învățăturile primite de la mentor.
- *Reacția față de extreme.* Noi ca oameni tindem să reacționăm față de extreme mergând în celelalte extreme. O teologie construită prin REACȚIE se abate de la echilibru și cade pradă exagerărilor. Un învățător, ca orice om, va trece prin multe situații extreme și va fi pus în față a diferite evenimente și realități tragice. Tendința va fi să își construiască în acele domenii o TEOLOGIE prin REACȚIE. Ferice de cel care își subordonează reacțiile la extremele ECHILIBRULUI dat de ansamblul scriptural.
- *Limitele personalității și gândirii sale.* Orice om are anumite experiențe de viață, o structură unică a personalității, anumite tipare de gândire. Acestea integrează și lucruri minunate care deschid ființa către orizonturi minunate, dar simultan cuprinde și LIMITE. Adevărul revelației este un adevăr complex universal care străbate istoria și cultura. Ele conține subtilități și lucruri adânci și se adresează întregii umanități, întregii istorii și unei multitudini de situații și experiențe prin care trece omul. Învățătorul este un om limitat care trăiește într-un anumit context și trece doar printr-o mică parte din diversitatea experiențelor umane. Dar ca învățător el nu trebuie doar să primească adevărul pentru sine, ci să îi învețe și pe alții. El trebuie să își deschidă orizontul CĂTRE universal, către complexul de experiențe prin care trece ființa umană. El trebuie să surprindă acele nuanțe ale textului care sunt imperceptibile pentru structura sa de personalitate. Trebuie să își depășească LIMITELE ființei sale, pentru a se expune unei revelații atât de MARI. Care este soluția? Principala rezolvare este COMUNITATEA. Ce nu poate surprinde el din textul inspirat pot surprinde ALȚI oameni din comunitate, diferiți de el. Învățătorul nu poate fi un individualist. Dacă studiază SINGUR, oricât de smerit și sincer ar fi, limitele ființei sale vor amprenta cu siguranță modul său de a interpreta textul. Și atunci el va studia ÎMPREUNĂ cu ceilalți și va explora cu smerenie interpretările ACESTORA care au structuri de personalitate diferite și alte experiențe de viață. Și de exemplu: atunci când el care nici nu este căsătorit, va studia despre DIVORȚ va fi foarte atent la interpretările propuse de cei care au trecut prin experiența DIVORȚULUI ș.a.m.d.

- *Gândirea absolutistă și nevoia de certitudine.* Mai ales când suntem tineri vedem lucrurile în alb și negru, nu surprindem nuanțele. Și din nevoia de certitudine găsim răspunsuri clare pentru toate întrebările. Dar viața nu este așa. Viața este plină de nuanțe, de întrebări fără răspuns, de situații în care nu poți avea certitudinea soluției celei mai bune. Ca învățător trebuie să acceptăm complexitatea realității și diversitatea nuanțelor posibile. Și atunci vom spune NU ȘTIM acolo unde Scriptura tace, vom oferi răspunsuri posibile acolo unde Scriptura nu vine cu soluții unice și categorice și vom EVITA să venim cu răspunsul nostru, ci vom provoca pe ascultători să descopere răspunsul pentru problemele lor. Nu ne vom complăce în lene, ci ne vom trudi să înțelegem perspectiva Scripturii asupra realității complexe în care trăim, dar VOM face distincție între SCRIPTURĂ și interpretarea noastră asupra Scripturii. Nu vom confunda Cuvântul lui Dumnezeu cu propriile noastre PĂRERI despre Cuvânt. Nu vom proclama interpretarea noastră ca și CUVÂNTUL lui Dumnezeu, ci vom proclama ca și CUVÂNT al Domnului ce este 100% din Cuvânt, și în rest vom propune comunității TREMURÂND și cu SMERENIE interpretările noastre subiective. Atât noi cât și ceilalți vor face distincția clară între CUVÂNT și interpretările noastre limitate și subiective. Și cred că aceasta e **SOLUȚIA DE AUR** pentru a nu călca standardul care spune că dacă vom strica una din cele mai neînsemnate porunci și vom vedea pe oameni așa, vom fi mici în Împărăție. **SOLUȚIA ESTE SMERENIA.** SmereniE în interpretare și în predare. În interpretare, să depindem secundă de secundă de lumina revelației și să rămânem mereu la ce este SCRIS. Să ne schimbăm mereu interpretările și părerile și teologia după ce este scris.
- *Presiunea MULȚIMII.* Aaron a făcut un vițel de aur după placul norodului nemulțumit. Un învățător intuiește foarte bine care este MUZICA dorită de public și care este MUZICA care nu place acestuia. Dar învățătorul este chemat să cânte MUZICA Scripturii indiferent de preferințele publicului și chiar cu riscul de a rămâne fără acesta.
- *RENUNȚAREA.* Există și pericolul renunțării, capitulării de la slujba de ÎNVĂȚĂTOR. Învățătorul este ȚINTA prigoanei fizice și spirituale. Numai el știe presiunile la care este supus. A fi învățător nu înseamnă a te bucura de succes și aprecierile oamenilor. *A fi învățător* înseamnă a rezista presiunilor cumplite din partea diavolului. Pâinea de toate zilele a acestuia nu stă în slava și aprecierile oamenilor. El a ales să nu trăiască pentru această slavă. Și dacă slava există, ea în sine reprezintă o ispită cu care se luptă învățătorul, și nu o bucurie. Un om firesc poate vedea din exterior că este de dorit să fii învățător în Biserică, să ții mesaje publice și să primești atâtea laude și aprecieri. Dar un om duhovnicesc știe că încurajarea învățătorului vine prin mângâierea Duhului care ne arată cum prin slujirea noastră, Biserica e zidită sufletește.

Învățătorul nu soarbe aprecierile mulțimii și slava așa cum o soarbe un artist firesc când este aplaudat frenetic la finalul concertului. Învățătorul nu trăiește din slava mulțimii, ci din mângâierile divine. Slava mulțimii nu este un sprijin, ci o ispită. Și renunțarea la această slavă este o permanentă răstignire a firii. Și cu cât succesul e mai mare, cu atât e mai greu căci atunci ispita e mai mare. Deci succesul învățătorului nu este un sprijin. Dar alături de această luptă, este tirul fără milă din partea celui rău la care este SUPUS. Și cu cât trece timpul, tirul se amplifică, iar ideea MARTIRAJULUI de la finalul slujirii devine din ce în ce mai certă. Iar alături de acest CIUR al prigonitorului, apare și DESCURAJAREA. Căci învățătorul pentru a rămâne învățător rezistă prigonirilor diavolului. Și pentru a primi anumite REVELAȚII, doar el știe prin ce a trecut. Pentru a înțelege anumite ADEVĂRURI, el este așezat în situații cumplite. Pentru a pricepe UNIVERSALUL, este trecut prin încercări cu totul speciale. Și cel rău se luptă ca învățătorul să NU PRIMEASCĂ anumite revelații. Privim în cartea DANIEL pentru a înțelege COSTUL revelațiilor. Daniel a primit minunate revelații. Dar le-a primit ÎN URMA unor teste și lupte spirituale foarte grele. Și învățătorul nu se înfruptă din fructul slavei, rezistă presiunii permanente a prigonitorului și acceptă TESTELE care fac posibile REVELAȚIILE divine. Și apoi vine și prezintă aceste REVELAȚII cetății, comunității. Urmează apoi un test atât de greu: **reacția comunității**. Ne aducem aminte de ILIE. 3,5 ani de TESTE și pregătire pentru ZIUA CARMELULUI. Iar acolo, pe Carmel, prin el se descoperă către POPOR LUMINA revelației divine. Ilie se trudește 3,5 ani pentru a putea da poporului revelația de pe Carmel. Și după Carmel urmează testul cel mai greu. Împăratul și apoi și poporul leapădă revelația și alege să rămână în idolatrie. În acel moment Ilie capitulează. Se întreabă: La ce folos atâta TRUDĂ? La ce folos atâta JERTFĂ? Și DESCURAJAREA îl face pe marele ILIE să capituleze. Nu este de glumit cu ispita descurajării. Este ca și cum cineva își părăsește casa, familia, serviciul și fuge pe un drum necunoscut și plin de pericole pentru a ajunge la o cetate îndepărtată pentru a o înștiința de pericolul dat de o armată barbară care nimicește totul înaintea ei. Și acest om călătorește singur luni în șir pe acest drum. Și fără mâncare și apă, se accidentează, luptă cu fiarele sălbatice, luptă cu hoții și tâlharii, și cu limitele propriului său organism. Și ajunge la cetate epuizat și aproape mort. Și când aduce VESTEĂ, deși este cunoscut de cei din cetate, deși are dovezi și este un mesager credibil, cei din cetate nu cred mesajul, îl neagă și își bat joc de el. Și atunci cel ce aduce vestea se întreabă: „La ce folos că am străbătut acest drum al durerii și umilinței pentru a ajunge până aici?” Așa s-a întrebat și Ilie. Și cruda realitate și descurajarea l-au închis pe unul din cei mai mari profeți ai Vechiului Legământ în DEPRESIE. Domnul nu dă garanția

ÎNVĂȚĂTORULUI că mesajul lui va fi primit. Ba mai degrabă El îl anunță dinainte că va fi primit doar de PUȚINI și că majoritatea îl vor ignora. Și atunci învățătorul își aduce aminte că trebuie să își urmeze Învățătorul. Fiul, pentru a aduce mesajul lui Israel, S-a întrupat, S-a făcut vulnerabil și timp de 30 de ani a fost expus ciurului Marelui Prigonitor. Și apoi au urmat cele 40 de zile de ispitire, ultimul TEST înainte de a intra în lucrare. Apoi a adus MESAJUL către popor. Cât sacrificiu pentru Fiul lui Dumnezeu pentru a aduce VESTEA cetății pierdute. Cât de LUNG și GREU a fost DRUMUL de la Scaunul de Domnie din ceruri la ieslea din Betleem, și de la ieslea din Betleem la vârsta de 30 de ani. Iar la 30 de ani în sfârșit aduce mesajul cetății. Și ce mesaj! Și ce dovezi! Ce mesager credibil! Și care a fost reacția cetății? Majoritatea L-au ignorat, ironizat, batjocorit, respins și apoi RĂSTIGNIT. La ce folos atâta TRUDĂ? O rămășiță în schimb a primit cu chiu și vai mesajul. Dar această rămășiță a dus mesajul mai departe, mesaj care apoi a clătinat temelile pământului și a străbătut întreaga istorie mântuind milioane de oameni din orice neam, limbă și țară! Dar Isus nu a văzut aceste ROADE. Când El a murit chiar mica rămășiță L-a părăsit. Când El a murit practic NU MAI ERA NICI UN ROD, NICI UNUL MĂCAR. Și glasul descurajării a fost cumplit pe cruce: „Până și ucenicii Te-au părăsit! La ce folos atâta trudă? Atâta jertfă!” Dar ISUS a luat testul picat de ILIE. ISUS a ales total calea CREDINȚEI. RODUL era nevăzut, dar El a ales să CREADĂ în acest ROD. A mers pe mâna Tatălui care permanent I-a spus: *A meritat și merită să mergi mai departe*. Și acest a MERITAT a devenit VIZIBIL și REAL pentru ISUS doar DUPĂ ÎNVIERE. Dar pe pământ: doar descurajare, doar lipsa RODULUI! DOAR CREDINȚA ÎN TATĂL!

- *Mare este responsabilitatea învățătorului!* Mai sunt și testele învățătorului! Mare este și probabilitatea să strice măcar una din poruncile divine! Dar MARE este și răsplata celui care rămâne un învățător după voia lui Dumnezeu! Aceștia vor lua și o răsplată specială, la fel ca și martirii, căci Însuși Mântuitorul îi numește MARI în Împărăția cerurilor!

Mântuitorul ne spune: „dar ORICINE le va păzi și va învăța pe alții să le păzească, va fi chemat MARE în Împărăția cerurilor”. La fel cum Tatăl a spus Mântuitorului că merită, la fel și Mântuitorul spune învățătorilor că MERITĂ se meargă pe acest drum și să meargă până la capăt. Mântuitorul construiește profilul învățătorului plăcut lui Dumnezeu pornind de la cărțile Ezra și Daniel. Dacă în prima parte a cărții Ezra, autorul ne arată bătălia pentru rezidirea Templului, în a doua parte a cărții, el subliniază importanța Cuvântului în mijlocul poporului lui Dumnezeu.

- „Acest Ezra a venit din Babilon: era un cărturar iscusit în Legea lui Moise, dată de Domnul, Dumnezeul lui Israel. Și, fiindcă, mâna Domnului, Dumnezeului său, era peste el, împăratul i-a dat tot ce ceruse.” (Ezra 7:6)

- „Ezra a venit la Ierusalim în a 5-a lună a anului al șaptelea al împăratului. Plecase din Babilon în luna întâi și a ajuns în Ierusalim în ziua întâi a lunii a 5-a, mâna cea bună a Dumnezeului său fiind peste el. Căci Ezra își pusese INIMA:
 - Să adâncească și
 - Să împlinească Legea Domnului și
 - Să învețe pe oameni în mijlocul lui Israel legile și poruncile.”
 (Ezra 7:8-10)

Daniel insistă pe importanța învățătorilor la vremea sfârșitului.

- „Dar aceia din popor, care vor cunoaște pe Dumnezeul lor, vor rămâna tari și vor face mari isprăvi. Înțelepții poporului vor învăța pe mulți.” (Daniel 11:32-33a)
 - „Cei înțelepți vor străluci ca strălucirea cerului, și cei ce vor învăța pe mulți să umble în neprihănire vor străluci ca stelele în veac și în veci de veci.”
- (Daniel 12:3)

Învățătorul plăcut lui Dumnezeu adâncește Legea, mai întâi o împlinește în viața lui și stă tare și face mari isprăvi chiar în situațiile cele mai dificile, și abia APOI învață pe alții și continuă să îi învețe chiar dacă acest lucru îl costă VIAȚA. În profeția din Daniel ni se spune clar că din înțelepți unii vor MURI.

Învățătorul ADÂNCEȘTE Legea. Împlinirea vine în urma CUNOAȘTERII. Trebuie să cunoști voia lui Dumnezeu și pe Dumnezeu ÎNSUȘI pentru a putea păzi poruncile Sale. Dar cunoașterea nu înseamnă și ÎMPLINIRE. Este pregătirea indispensabilă pentru ÎMPLINIRE. Apoi, urmează ÎMPLINIREA. De-abia al treilea pas este ÎNVĂȚAREA altora. Deci prima responsabilitate a învățătorului este să vegheze asupra inimii și vieții lui pentru a păzi poruncile. Mântuitorul realizează UN CONTRAST între stricarea unei porunci și păzirea lor:

- Cine strică una din cele mai mici din aceste porunci....DAR cine păzește poruncile...

Acest contrast ne arată că STRICAREA poruncilor izvorăște cel mai adesea din lipsa de disponibilitate a împlinirii lor. Fariseii nu vroiau să împlinească poruncile Legii, de aceea le-au stricat și au scăzut standardele legii morale. Disponibilitatea de a împlini TOATE poruncile mă va păzi de pericolul de a strica poruncile divine. Învățătorul este chemat să ÎNVEȚE pe alții. Dar prima sa responsabilitate este să se învețe pe sine. Cu alte cuvinte, el este MAI ÎNTÂI ucenic și APOI învățător. Nu doar că este chemat să fie ucenic și învățător în același timp. El este chemat să fie MAI ÎNTÂI ucenic, și apoi ÎNVĂȚĂTOR. A trăi pentru Hristos, înseamnă a trăi în dragoste, a trăi pentru alții, a te smulge din robia egocentrismului și a te dăruia Bisericii lui Hristos. Pavel era mereu orientat spre ceilalți și îl apăsa grija pentru Bisericii și era mistuit de focul durerii pentru cei nemântuiți. Dar orientarea spre ceilalți și eliberarea de egocentrism nu înseamnă lipsa unei SFINTE preocupări de SINE. Și aici este un echilibru sfânt. Deși suntem chemați să trăim pentru ceilalți, prima responsabilitate este să veghem asupra INIMII noastre. A

trăi pentru Templu înseamnă mai întâi să îngrijești de piatra pe care o reprezintă tu ÎNSUȚI. Învățătorul veghează mai întâi să împlinească el poruncile. Apoi învață pe alții. Există două extreme: doar ucenic sau doar învățător. Cel care este ucenic este preocupat doar de propria sa sfințire. El transformă introspecția spirituală într-o obsesie. El este preocupat doar de sine, ca el să fie plăcut înaintea Domnului și să nu greșească. Nu este preocupat de ceilalți, de ce ar putea dăruia el celorlalți. El este preocupat cum să învețe să trăiască în neprihănire. La rădăcină este clădirea unei neprihăniri personale idolatre. Iar semnul distinctiv al acestei neprihăniri personale este LIPSA de dragoste. Cel în cauză este apăsător de GRIJA pentru propria mântuire, dar străin de grija pentru MÂNTUIREA celorlalți. El este doar UCENIC.

Cealaltă extremă este cel care este doar ÎNVĂȚĂTOR. El este preocupat DOAR de ceilalți. Doar de ce se întâmplă cu credința celorlalți, și cum îi poate ajuta el să crească în credință. Și e bună preocuparea pentru ceilalți. Dar cel în cauză trebuie să își aducă aminte că el însuși mai are nevoie de creștere, că Domnul vrea să îl cerceteze și pe el, că și el este în pericolul să primească în ogorul inimii semințe otrăvitoare. Preocuparea față de ceilalți trebuie acompaniată mereu cu introspecția de sine. Astfel ne gândim la ceilalți, dar ne gândim și la noi înșine. Acest lucru nu înseamnă egoism, ci o normalitate. Isus nu consideră egoism dorința de a-ți mântui sufletul. Este ceva normal. Și el este în armonie perfectă cu porunca de a trăi pentru celălalt, căci cel mai mare BINE pe care îl pot face celuilalt este să veghez asupra propriei INIMI pentru a rămâne o unealtă a luminii și pentru a nu deveni o unealtă a întunericului. Iubirea celuilalt începe cu cercetarea propriei inimi. Pavel este PERMANENT preocupat de CEILALȚI. Dar este permanent preocupat și de PROPRIA INIMĂ și o lasă mereu cercetată și luminată de DUHUL lui DUMNEZEU.

De aceea, prima responsabilitate a ÎNVĂȚĂTORULUI este păzirea poruncilor. Dacă va rămâne pe drumul păzirii poruncilor, pe acest DRUM va fi păzit de duhuri de rătăcire și va primi mai multă LUMINĂ în înțelegerea lui Dumnezeu și a căilor sale. Dar dacă prima bătălie este asupra INIMII învățătorului, asupra vieții sale pentru a fi întinată față de păcat, trebuie să ne amintim că aceasta nu e singura BĂTĂLIE. E prima bătălie, dar nu e singura. Învățătorul, după ce câștigă biruința în viața sa, trebuie să continue: TREBUIE să învețe și pe alții cum să biruiască în propria lor viață. Cel care primește RĂSPLATA MARE nu este doar cel care păzește poruncile, ci cel care după ce le păzește ÎNVAȚĂ pe alții. Și dacă sunt bătălii mari pentru a nu păzi poruncile, sunt și bătălii mari pentru a nu-i învăța pe alții. Iată principalele atacuri prin care cel rău vrea să blocheze procesul învățării, și să îl oprească pe învățător doar la stadiul de a fi păzit poruncile:

- Descurajarea survenită din ignoranța și lenea spirituală a celor învățați. Este descurajant să tot înveți niște ucenici care rămân la fel ca și înainte.
- Diminuarea în mintea învățătorului a importanței actului ÎNVĂȚĂRII. Important este să păzești poruncile....dar ce este așa de important să ÎNVEȚI și pe alții? Oricum au și ei Cuvântul. Ce le mai poți spune tu? Important este: Cuvântul să fie păzit. De ce este așa de important să fie proclamat? Prea multă vorbărie, prea puțină practică. Și ce lucruri așa deosebite ai ca să înveți pe alții?

Învățătorul însă ȘTIE că LA FEL de IMPORTANTĂ ca împlinirea și păzirea poruncilor în propria VIAȚĂ este și ACTUL ÎNVĂȚĂRII ALTORA. Mântuitorul ÎNSUȘI Și-a DEDICAT întreaga lucrare ÎNVĂȚĂRII altora. Nu a avut importanță că auditoriul era DUAL. El a perseverat în actul ÎNVĂȚĂRII ALTORA. El nu s-a mulțumit DOAR să îplinească poruncile în propria viață. După ce a trecut cele 40 de zile de ispitire, El nu a spus: „S-a Isprăvit! Am păzit poruncile în propria viață!” Ci El a spus: „De-abia am început!” Și a început să învețe pe ALȚII fără să obosească. Și în Fapte, ucenicii SĂI continuă această SLUJBĂ a ÎNVĂȚĂRII. Proclamarea, explicarea, predicarea, dezbateră CUVÂNTULUI rămâne un element central al Bisericii. În Fapte, deși la bază avem credința, sfințirea, unitatea Bisericii, rugăciunea, VÂRFUL de LANCE al armatei Domnului pe pământ este PROCLAMAREA CUVÂNTULUI. Nu era suficient ca acest CUVÂNT să fie trăit. El trebuia și PROCLAMAT. Lupta celui rău era TOCMAI împotriva proclamării Cuvântului, tocmai împotriva învățării ALTORA. Apostolilor li s-a spus clar de la început: Puteți să credeți în ISUS, puteți să Îi păziți poruncile, DOAR să NU ÎNVĂȚAȚI și pe ALȚII! Trăirea Cuvântului TREBUIE urmată de PROCLAMAREA Cuvântului. Dacă vreți, trăirea Cuvântului ESTE pentru a fi posibilă proclamarea Cuvântului.

Falimentul Fariseilor în actul învățării nu îl face pe Mântuitor să renunțe la actul învățării. NICIDECUM! El vrea să RĂSCUMPERE acest act al învățării. El este atât de prețios, ÎNCÂT mâna cea bună a Domnului este peste oricine își pune inima ca și Ezra de altă dată să adâncească și să învețe pe alții. Și chiar dacă în Noul Legământ toți vor cunoaște pe Domnul, darul de învățător rămâne! Tot timpul vor fi frați mai la început și tot timpul vor fi oameni care vor avea DARUL de învățători. Nu toți au darul de ÎNVĂȚĂTOR și nu toți au același nivel de ÎNVĂȚĂTOR. ACTUL învățării trebuie păstrat mereu la loc de cinste. Iar învățătorul nu trebuie să obosească și să descurajeze NICI în împlinirea poruncilor în propria viață și nici în ACTUL învățării.

Pavel era PLIN de râvna de a-i învăța pe alții, de a proclama Evanghelia. Deși Pavel nu se considera ceva în sine, avea încredere în puterea Cuvântului. El știa că nu are putere în sine, dar credea că Dumnezeu este cu el, și că El poate da un impact dumnezeiesc celor proclamate. El nu rostea un mesaj, ci proclama prin Duhul lui Dumnezeu evanghelia lui Dumnezeu! El știa că acest lucru are un IMPACT incredibil. Nu datorită calităților sale oratorice, ci datorită puterii lui Dumnezeu. Nu era mândru, dar nici lipsit de entuziasm. El știa că vorbele sale nu au impact, dar credea că duhul poate da un impact teribil predicilor sale. De fapt, principalele suferințe din viața lui PAVEL erau din pricina PROPOVĂDUIRII Cuvântului. Dacă Pavel trăia în sfințenie FĂRĂ a MAI PREDICA CUVÂNTUL, viața sa s-ar fi simplificat ENORM. Prigonirile aveau un scop clar: să îl facă să TACĂ! Deci miza era enormă! Pavel era gata să moară de dragul actului învățării.

Adevărații învățători sunt puși în contrast cu Fariseii și Cărturarii. Cei 12 ucenici erau chemați să devină învățătorii lui Israel. Marele pericol era dat de aluatul cărturarilor și fariseilor. Marele pericol era ca și ei să devină niște Farisei. În Cort, în Locul Sfânt se afla sfeșnicul și cele 12 pâini pentru punerea înaintea Domnului. Pâinile erau daruri de mâncare, deci conțineau sare.

Deci, în Locul Sfânt era lumină și sare. Preoții intrau în Locul Sfânt și aduceau de acolo către popor lumina și sarea divină. Cărturarii și Fariseii, deși nu erau neapărat dintre preoți, la fel, trebuiau să aducă din spațiul Legii inspirate, lumina și sarea. Mântuitorul le spune acum celor 12 ucenici, că ei sunt sarea și lumina lumii. Nu este la întâmplare nici numărul de 12. Isus promovează noi autorități spirituale pentru poporul Domnului și le denunță pe cele care în acea vreme duceau poporul în rătăcire.

Cel care strică o poruncă și învață pe oameni așa, este cel mai mic în Împărăție. Dar cei a căror neprihănire este ca a Fariseilor, cu nici un chip nu vor intra în Împărăție. Deci Fariseii nu erau mici în Împărăție, ci erau în afara Împărăției. Aceasta pentru că ei au stricat MAI MULTE porunci și au învățat pe oameni așa. Și făcând acest lucru au construit o altă cale, cale care duce nu la mântuire, ci la pierzanie. Mântuitorul atacă neprihănirea promovată de Farisei. Deși fariseii erau priviți ca MODELE, El declară FALSĂ neprihănirea lor. El le spune răspicat ucenicilor că, dacă neprihănirea lor nu O ÎNTRECE pe cea a Fariseilor CU NICI UN CHIP nu vor intra în Împărăție. Fariseii au scăzut standardele în domeniile morale esențiale ale Legii și au încercat să compenseze acest lucru cu ritualuri, cu fanatism religios, cu tot felul de reguli exterioare exagerate și adăugate la Legea lui Dumnezeu. Această neprihănire propusă de ei, era văzut ca un ideal de contemporanii lor. Mulți tânjeau să aibă și ei neprihănirea Fariseilor. Dar Mântuitorul o demască, o declară o mare minciună care nu conduce către împărăție ci către pierzanie. Acesta este scopul principal al predicii de pe munte: demascarea neprihănilor false fariseice și revelarea adevăratei neprihăniri cerute de Dumnezeu.

Mântuitorul abordează următoarele aspecte ale NEPRIHĂNIRII:

a) **5:21-48 – Raportarea la semeni:**

- Crima
- Curvia
- Jurământul
- Dragostea

b) **5:48-6:1-18 – Motivația neprihănilor:** oamenii versus Tatăl care vede în ascuns

- Milostenia
- Rugăciunea
- Iertarea semenilor
- Postul

c) **6:19-34 – Raportarea la lucrurile materiale**

- Avuții
- Hrană, haine
- Îngrijorări

d) **7:1-6 – Raportarea la greșelile semenului**

- Paiul și bârna
- Spiritul de judecată

Iar apoi în 7:7-29 urmează încheierea predicii, cu concluziile și avertismentele finale. Vom analiza pe rând fiecare din domeniile abordate de Mântuitorul.

RAPORTAREA LA SEMENI

a) 5:21-26 – CRIMA

Fariseii insistau pe păcatele MARI și le neglijau pe cele mici. Important era să te fi ferit de păcatele MARI: crima, curvia, furtul... Ne este familiară expresia: eu sunt un om bun, nu am dat în cap la nimeni, nu am furat pe nimeni etc. Mântuitorul nu diminuează gravitatea păcatelor mari, dar accentuează și gravitatea așa ziselor păcate mai mici. În contextul raportării la SEMENI, El folosește de patru ori expresia: *ați auzit că s-a zis celor din vechime, DAR Eu vă zic*. Am comentat deja că Mântuitorul nu intră în polemică sau contradicție cu Legea lui Moise. El intră în dispută cu interpretările Legii date de fariseii care stricaseră din poruncile Legii. El nu face decât să reia standardele Legii acolo unde fuseseră așezate de Dumnezeu când a dat legea prin Moise. Ascultătorii au zis ce li se spusese celor din vechime prin lentila interpretărilor Fariseilor. Mesajul Legii ajungea la popor prin teologia falsă a cărturarilor vremii.

Mântuitorul abordează CRIMA. Crima era unul din păcatele pentru care era stipulată pedeapsa capitală. Și pentru acest păcat practic nu exista jertfă pentru păcat. Mântuitorul nu diminuează gravitatea CRIMEI. Crima rămâne crimă, iar pedeapsa pentru crimă rămâne drastică. Mântuitorul însă dezvoltă domeniul CRIMEI. Crimă nu este doar când iei viața aproapelui tău, ci CRIMĂ este și când:

- Te mâni pe fratele tău
- Îi spui: prostule!
- Îi spui: nebunule!

Oare Mântuitorul aduce ceva NOU? Oare Legea lui Moise condamna doar CRIMA? Mâniile, iuțimile nu erau și ele condamnate de Lege? Iată ce spune Legea:

- Să iubești pe aproapele tău ca pe tine însuși. – Cui îi place să primească mâni și cuvinte de genul: prostule, nebunule?
- Cel încet la MÂNIE prețuiește mai mult decât un viteaz, și cine este stăpân pe sine prețuiește mai mult decât cine cucerește cetăți. (Proverbe 16:32)
- Începutul unei certe este ca slobozirea unor ape; de aceea curmă cearta înainte de a se întezi. (Pv.17:14)
- Cine iubește certurile, iubește păcatul...(Pv.17:19a).
- Cel cu inimă prefăcută nu găsește fericirea, și cel cu limba stricată cade în nenorocire.(Pv.17:20)

- Cine își înfrânează vorbele, cunoaște știința, și cine are duhul potolit este un om priceput. (Pv.17:28)
- Gura nebunului îi aduce pierea, și buzele lui sunt o cursă pentru suflet. (Pv.18:7)
- Cuvintele bârfitorului sunt ca prăjiturile: alunecă până în fundul măruntaielor. (Pv.18:8).
- Moartea și viața sunt în puterea limbii; oricine o iubește, îi va mânca roadele. (Pv.18:21).
- Este o cinste pentru om să se ferească de certuri; dar orice nebun se lasă stăpânit de aprindere. (Pv.20:3).
- Cine își păzește gura și limba, își scutește sufletul de multe necazuri. (Pv.21:23)
- Cine vorbește în chip ușuratic, rănește ca străpungerea unei săbii, dar limba înțelepților aduce vindecare. (Pv.12:18)
- Prin rodul gurii ai parte de bine, dar cei stricați au parte de silnicie. Cine-și păzește gura, își păzește sufletul; cine-și deschide buzele mari aleargă la piere. (Pv.13:2-3).
- Cine este iute la mânie face prostii, și omul plin de răutate se face urât. (Pv.14:17).
- Cine este încet la mânie are multă pricepere, dar cine se aprinde iute face multe greșeli. (Pv.14:29).

Toate aceste pasaje ne arată că Legea incrimina nu doar crima ci și mânia, și vorbele de ocară. Tot în lege găsim exemplul lui Moise care e lăudat în Numeri 12 că era cel mai blând om de pe fața pământului. El nu s-a mâniat pe Maria care l-a denigrat pe nedrept, ci a mijlocit pentru ea. Dar când Moise s-a mâniat pe popor și a lovit stâncă, Domnul l-a pedepsit și nu l-a lăsat să intre în țară. De asemenea, în Lege era stipulat ca acel om care își blestema părintele să fie omorât. Deci Legea nu condamnă doar crima ci și mânia. Fariseii însă se lăudau că ei nu au ucis NICIODATĂ. Expresia: eu niciodată NU AM este foarte periculoasă, căci exprimă faptul că în acel domeniu de sfințire STĂM în picioare prin NEPRIHĂNIREA noastră. Mântuitorul arată care sunt adevăratele standarde ale LEGII și că de fapt NU EXISTĂ nici un domeniu în care noi nu am falimentat.

Înțelegem faptul că Fariseii incriminau crima dar neglijau gravitatea iuțimilor și mâniilor. Mântuitorul nu diminuează gravitatea crimei dar accentuează și gravitatea iuțimilor și vorbelor jignitoare. Și face acest lucru în spiritul Legii. Dar marea întrebare este de ce Mântuitorul afirmă că pedeapsa capitală este VALABILĂ nu doar în dreptul crimei ci și în dreptul mâniilor? Oare nu este o diferență între CRIMĂ și IUȚIME totuși? Legea stipula pedeapsa capitală doar pentru crimă dar nu și pentru iuțime.

Mântuitorul este în spiritul Legii. Legea preciza ca pentru păcat, evreul să aducă jertfă la Templu. Iertarea era pe baza jertfei. Limbajul jertfei era clar: animalul era jertfit în locul evreului. Deci PLATA oricărui PĂCAT era MOARTEA. Deci, din perspectiva SFINȚENIEI lui Dumnezeu, sentința pentru mânie și crimă era aceeași: moarte eternă! Aceasta nu înseamnă că nu

exista nici-o diferență între mânie și crimă. Știm că fiecare păcat are gravitatea lui. Știm că există chiar o pedepsire eternă diferențiată a celor răi. Fiecare va fi pedepsit după păcatele lui. Fiecare păcat are anumite consecințe. Consecințele unei crime sunt clar mult mai mari decât consecințele unei iuțimi. De aceea, exista jertfă pentru iuțime, dar nu era precizată posibilitatea aducerii jertfei pentru CRIMĂ. Se pare deci că sunt două perspective. Există o perspectivă dată de ABSOLUTELE sfințeniei lui Dumnezeu, și o perspectivă a dinamicii spirituale, dinamica posibilă în contextului HARULUI.

Prima perspectivă. Dumnezeu este atât de sfânt. Și înaintea sa o iuțime are gravitatea unei crime. Din această perspectivă, cel mai neînsemnat păcat are o gravitate mare cât toate oceanele la un loc. Cel mai însemnat păcat este o hidoșenie respingătoare mare cât muntele Himalaia. Și vina celui mai neînsemnat păcat este atât de mare încât PEDEAPSA pentru acel păcat este despărțirea eternă de Dumnezeu, și SINGURA posibilitate de ispășire a fost ca Hristos să se identifice cu acel păcat și să ispășească în Sine pedeapsa eternă cerută de acel păcat. Din această perspectivă atât cel care se mânie cât și cel care comite o crimă vor petrece o veșnicie în iad. Da, cel care a comis crima va primi o durere eternă mai mare. Dar ce mai contează, de vreme ce amândoi vor sta în iad o veșnicie? Este ca și cum am compara pe cineva care a comis 100 de crime cu cineva care a comis 200 de crime. Cine este MAI bun dintre cei doi? Sau cine este mai criminal? Este ca și cum am compara un om care a molestat 1000 de copii, și unul care a molestat 2000. Care este MAI BUN? Care este mai puțin rău, mai puțin molestator? Înaintea lui Dumnezeu TOȚI suntem criminali, molestatori, păcătoși răzvrățiți. Chiar dacă pedeapsa eternă e diferențiată după păcatele noastre, totuși suntem în aceeași oală. Toți suntem atât de păcătoși, încât ideea de mai bun, sau mai puțin rău este TOTAL RIDICOLĂ. Toți suntem păcătoși și merităm IADUL. A te considera deci mai bun ca semenul sau mai puțin rău ca el, este ca și cum ai spune: eu am molestat doar 1000 de copii, el a molestat 2000. Eu deci sunt mai bun, iar el mai rău. De aceea, Pavel în Romani 3 pune o întrebare cheie: suntem NOI, iudeii, mai buni decât ei, neamurile? Nicidecum! Căci verdictul Legii e clar: nu este NICI UN OM care să facă binele, NICI UNUL măcar, ci TOȚI s-au abătut și au ajuns niște netrebnici. TOȚI suntem în aceeași oală. Nu se POATE pune problema a fi MAI BUN; căci TOȚI SUNTEM atât de răi! Expresia a fi mai BUN nu se poate pune în dreptul nostru, căci este ca și cum ai spune acest criminal în serie e mai bun ca celălalt.

Și din această perspectivă a sfințeniei lui Dumnezeu, pedeapsa capitală și eternă se aplică fiecărui păcat. Și astfel, nu există nici o zonă a Legii pe care să nu o fi călcat. NOI SUNTEM păcătoși în întreaga noastră ființă și întreaga noastră viață e umplută de păcat. Crima e gravă în ochii noștri. Înaintea lui Dumnezeu, o iuțime e gravă cel puțin cum e gravă crima în ochii noștri. De fapt, dacă suntem consecvenți cu TEXTUL o iuțime este MAI GRAVĂ în ochii lui Dumnezeu decât este de gravă o crimă în ochii noștri. Căci pentru crimă noi cerem o pedeapsă capitală, dar pentru iuțime Mântuitorul cere pedeapsa eternă. La fel și în cazul curviei: poftirea unei femei este mai gravă în ochii lui Dumnezeu decât este adulterul în ochii noștri! Deci nu există zonă a Legii pe care noi să nu o fi încălcat. Fiecare domeniu în parte l-am încălcat. Nu am comis adulter, dar am poftit, nu am furat, dar am poftit bunul altuia, nu am furat un bun material

dar furăm zilnic din slava lui Dumnezeu, nu am ucis, dar ne-am mâniat pe aproapele nostru, nu am prigonit Biserica dar am fost pricină de păcătuire pentru fratele nostru, nu am torturat fizic pe nimeni dar am făcut prin ironiile și batjocurile noastre RĂNI teribile în sufletele apropiaților noștri. Fariseii au respins această perspectivă a absolutelor sfințeniei lui Dumnezeu, și au propus o perspectivă a standardelor umane, în care există zone ale Legii care nu au fost încălcate, în care este ideea de bun, de mai bun. Ei au propus o perspectivă în care există posibilitatea construirii unei neprihăniri personale. Dar din perspectiva absolutelor lui Dumnezeu nu există această perspectivă. Și trebuie să ÎNȚELEGEM că DUMNEZEU nu renunță și nu poate renunța la perspectiva absolutelor Sale. Nu există o altă perspectivă. Aceasta e singura.

Și atunci de ce totuși chiar Legea propune și o altă perspectivă a DINAMICII spirituale în care o iuțime și o CRIMĂ sunt două lucruri diferite, cu consecințe diferite? E adevărat că este propusă această perspectivă, dar ea nu o înlocuiește pe prima. Această nouă perspectivă este făcută posibilă de intervenția harului CARE soluționează cerința absolutelor. Deci absolutele nu lasă loc de dinamică sau comparație. HARUL oferă iertarea prin jertfa desăvârșită a lui Hristos care soluționează exigențele absolutelor. Și în contextul NOU al harului se deschide perspectiva dinamicii spirituale în care nu e tot una dacă cineva comite o crimă sau a o iuțime, sau dacă pofteste o femeie sau comite adulter. În această nouă perspectivă, bătălia se dă în jurul CREDINȚEI, a păstrării, curățirii și creșterii credinței care ne ȚINE în zona harului, a neprihăniri primite prin Lege și nu prin credință. Problema noastră este că în această ZONĂ a dinamicii credinței, în care am intrat și stăm DOAR prin har, noi reintroducem problematica ridicolă: cine e mai bun? Cine e mai puțin rău? Și încercăm aici, din nou, ca înainte de convertire să ne construim o neprihănire personală. Dar e ridicol și INUTIL. Aici ne bucurăm prin CREDINȚĂ de neprihănirea lui Hristos. Putem veni cu ceva MAI BUN înaintea noastră?

Dinamica spirituală nu este dată pentru a dovedi că suntem mai buni sau mai răi. Problema aceasta a fost clarificată DEJA. Suntem răi și primim în dar, prin credință neprihănirea lui Hristos. E singura cale, și să nu uităm că doar așa am intrat în dinamica creșterii spirituale. Și în această dinamică, se dă lupta pentru credința noastră. Și păcatul are în spate necredința. Și complacerea în păcat înseamnă necredința. Și necredința și păcatul distrug credința. Și în această DINAMICĂ este mare diferența DINTRE adulter și poftă între crimă și iuțime. Dar să nu uităm că DIFERENȚA este dată de impactul păcatului comis asupra CREDINȚEI și NU de impactul păcatului asupra neprihănirii noastre, care oricum nu există. Marea noastră problemă este că încurcăm borcanele. Lupta cu păcatul o reaşezăm mereu în contextul NEPRIHĂNIRII, și nu o lăsăm în contextul DINAMICII credinței, prin care suntem socotiți neprihăniți prin harul care a soluționat exigența absolutelor divine. Chiar dacă afirmăm neprihănirea doar prin har, marea noastră problemă este că în practică, în adâncul ființei noastre revenim adesea la o neprihănire realizată prin fapte. Începem prin har, prin Duhul și ne întoarcem subtil la Lege, la fapte. Despre ce este vorba.

Atunci când ne naștem din nou, intrăm în Împărăție pe baza credinței în Hristos și primim în dar neprihănirea lui Hristos. Și neprihănirea Sa este cea care ne dă pace în suflet, bucuria acceptării înaintea lui Dumnezeu. Apoi, începem prin Duhul procesul sfințirii. Duhul rodește în

noi roadele neprihănilor. El nu le rodește pentru a ne ajuta să fim socotiți neprihăniți, ci le rodește pe baza credinței doar în harul divin și le rodește PENTRU CĂ am fost deja socotiți neprihăniți. Și le rodește nu pentru ca noi să devenim mai buni, mai meritoși, pentru ca noi să-L impresionăm pe Dumnezeu și să îi devenim mai plăcuți. Le rodește pe temelia faptului că suntem deja socotiți neprihăniți prin credință, și le rodește spre slava lui Dumnezeu, spre preschimbarea noastră după chipul divin, spre a răspândi prin noi lumina în lume.

Roada Duhului este urmarea naturală și obligatorie a credinței mântuitoare. Căci credința care ne socotește neprihăniți ne unește cu Hristos, ne așează în spațiul în care Hristos domnește și lucrează. Tendința noastră este să construim cu aceste roade o neprihănire a noastră care să concureze cu neprihănirea primită DEJA pe baza morții lui Hristos. Și astfel, confortul nostru interior începe să aibă ca temelia nu neprihănirea primită în dar de la Hristos, ci o neprihănire pe care o considerăm în parte și a noastră, și care este formată din schimbările din viața noastră de după convertire. E adevărat că Duhul lucrează în noi schimbarea, lucrează o neprihănire. Dar această neprihănire din procesul dinamic al credinței este și ea har 100%, și nu este menită să substituie neprihănirea primită în dar de la Hristos la nașterea din nou. Neprihănirea lucrată de Duhul în noi are ca temelie neprihănirea primită în dar de la Hristos, pe baza faptului că suntem iertați prin credința în Hristos Duhul poate locui în noi și rodi în noi. Și aduce roadă spre slava lui Dumnezeu și spre răsplătirea noastră eternă, dar nu pentru a ne face mai buni, mai neprihăniți, căci avem deja neprihănirea lui Hristos primită în dar. Și dacă ai primită în dar neprihănirea lui Hristos, atunci ce poți să mai vrei în plus? Problema identității noastre se rezolvă doar la cruce. Prin cruce suntem eliberați de vina păcatelor noastre și primim în dar neprihănirea divină. Acest lucru ne redă demnitatea. Dar dacă nevoia unei imagini bune despre noi înșine ne-o împlinim pe baza schimbărilor din viața de după convertire, și dacă pe baza acestora ne vedem mai buni, mai meritoși, mai neprihăniți, atunci ce va este în neregulă. Iată ce ne scrie Pavel despre aceste lucruri:

- Dar lucrurile care pentru mine erau câștiguri, le-am socotit ca o pierdere din pricina lui Hristos. Ba încă, și acum privesc toate aceste lucruri ca o pierdere față de prețul nespus de mare al cunoașterii lui Hristos Isus, Domnul meu. Pentru El, am pierdut toate și le socotesc ca un gunoi, ca să câștig pe Hristos, **și să fiu găsit în El, nu având o neprihănire a mea, pe care mi-o dă Legea, ci aceea care se capătă prin credința în Hristos, neprihănirea pe care o dă Dumnezeu, prin credință.** Și să-L cunosc pe El și puterea învierii Lui, și părășia suferințelor Lui, și să mă fac asemenea cu moartea Lui, ca să ajung cu orice chip, dacă voi putea la învierea din morți. Nu că am și câștigat premiul sau că am și ajuns desăvârșit; dar alerg înainte, căutând să-l apuc, întrucât și eu am fost apucat de Hristos Isus. (Filipeni 3.7-12)

Deși Pavel, după convertire, a renunțat la tot de dragul lui Hristos, și a devenit mai activ și a ales drumul suferințelor pentru Hristos, și a atins prin Duhul performanțe spirituale amețitoare, în acest proces, el nu a înlocuit neprihănirea primită în dar de la Dumnezeu prin

credința în meritele lui Hristos, cu o neprihănire a sa bazată pe schimbările vieții sale în bine de după convertire. Toate performanțele sale de după convertire le-a recunoscut ca fiind doar ale duhului, doar ale harului divin pe baza aceeași credințe mântuitoare care laudă doar meritele lui Hristos și deloc meritele omului. Ba mai mult, el nu a adunat aceste performanțe pentru a inventa o nouă neprihănire față de cea primită în dar prin credința în Hristos. Confortul său interior, pacea față de Dumnezeu, sine și semenii se întemeia doar pe baza neprihănirii primite prin credință. El era activ în procesul conlucrării cu duhul sfânt pentru a aduce mai multă roadă. Și știa că răsplătirea este proporțională cu rodirea. Și Pavel viza răsplătirea maximă. Dar răsplata e una, și neprihănirea e alta. Temelia este neprihănirea primită în dar prin Hristos. Și această neprihănire e desăvârșită, ea nu poate fi îmbunătățită. Ei nu-i lipsește ceva care este completat de schimbarea noastră de după convertire. Acestei neprihăniri nu i se poate adăuga NIMIC. Pe această temelie apar roadele Duhului, pentru care vom primi și o răsplată. De ce am conlucra ca Pavel mai mult cu Duhul pentru rodirea lui Hristos în noi? Pentru a deveni mai buni, mai plăcuți Domnului? Pentru a deveni mai neprihăniți? Pentru a completa neprihănirea primită în dar la nașterea din nou? Nicidecum! Atunci de ce? Pentru a păstra credința pe baza căreia suntem socotiți neprihăniți și pentru a primi spre slava lui Dumnezeu o răsplată mai mare în ceruri! Alergarea lui Pavel din Filipeni 3 nu este pentru a fi socotit neprihănit, ci pentru a rămâne în credința care Îl socotește neprihănit și pentru a primi o răsplată mai mare în ceruri.

Pavel a biruit marea ispită de a înlocui neprihănirea dată de credința în Hristos cu o neprihănire bazată pe schimbările vieții sale de după convertire. Ce-i dădea lui Pavel sentimentul de a fi curat, plăcut și acceptat deplin de Domnul? Performanțele sale spirituale, sau credința doar în jertfa lui Hristos? ce ne dă nouă sentimentul curăției? E adevărat că în dinamica sfințirii, biruirea unei ispite ne dă un sentiment binevenit al curăției, și cedarea în fața unei ispite ne dă un sentiment al întinării. Și e ceva normal. Dar să nu uităm că lupta sfințirii este pe temelia singurei neprihăniri care se capătă prin credința în Hristos. Nu cumva sentimentul curăției dat de schimbările în bine din viața noastră să facă concurență sentimentului de neprihănire dat de credința în Hristos. Nu e ușor deloc. Lucrurile sunt foarte complexe și extrem de rafinate. Domnul să ne ajute să deosebim între temelia neprihănirii în contextul absolutelor divine, și procesul dinamic al sfințirii care are sens doar pe temelia de care am vorbit. Dacă vom cultiva sentimentul curăției pe baza schimbărilor din viața noastră, vom ajunge ca fariseii să uităm de absolutele sfințeniei lui Dumnezeu și să scădem standardele Legii. Căci oare schimbările noastre în bine, chiar autentice, prin Duhul, vor atinge ele standardele absolutelor divine. Isus ne va spune: fiți dar desăvârșiți, precum Tatăl vostru este desăvârșit. Poate cineva să spună că, prin puterea Duhului, el a ajuns desăvârșit precum Tatăl este desăvârșit? Însuși Pavel ne spune că nu a ajuns desăvârșit (Filipeni 3:12). Schimbarea noastră prin Duhul este mereu spre desăvârșire. Desăvârșirea rămâne un ideal spre care vom crește dar pe care nu-l vom atinge niciodată. Și lucrul acesta este dat pentru a ne ajuta să ne bazăm doar pe neprihănirea primită în dar prin Hristos și nu pe schimbările noastre în bine de după convertire, schimbări care:

- Sunt și ele 100% har pe baza aceeași credințe mântuitoare.

- Sunt roade pe temelia neprihănirii, și nu sunt menite deloc să completeze neprihănirea perfectă primită deja prin Hristos. Aceste roade autentifică faptul că neprihănirea primită prin Hristos este desăvârșită.
- Nu vom atinge niciodată desăvârșirea tocmai pentru ca să nu cădem în ispita de a înlocui neprihănirea primită prin credința în Hristos cu o neprihănire dată de schimbările noastre în bine de după convertire.

Și aici e foarte important de înțeles că drumul dinamic al sfințirii și al curățirii și creșterii credinței, este un PROCES de creștere spirituală:

- relativ LENT
- cu suișuri și coborâșuri
- cu multe căderi de care trebuie să ne pocăim
- mereu SPRE desăvârșire și
- niciodată LA desăvârșire

Și ceea ce ni se cere este să fim mereu în creștere, în progres, să perseverăm în credință, să nu ne complăcem în necredință și păcate. Și caracteristicile acestui proces sunt menite să ne ajute să ÎNVINGEM teribila ispită de amesteca borcanele, de a adăuga la neprihănirea primită prin Hristos, neprihănirea formată de schimbările în bine a vieții noastre. Și acest proces de creștere spirituală este presărat mereu de IMPERFECTIUNE. Și toate caracteristicile de mai sus ne arată clar că procesul sfințirii va fi caracterizat mereu de imperfecțiune, de UN REST. Și nu trebuie să ne speriem de acest REST. El ne va ajuta să facem distincție între problema justificării noastre și procesul dinamic al rodirii pe baza justificării noastre. Și acest REST ne va ține smeriți și ne va ajuta să învingem TERIBILA ispită a neprihănirii personale.

Și miza e foarte mare. Căci dacă înlocuim în adâncul ființei noastre neprihănirea primită în dar doar prin Hristos cu cea a schimbării noastre în procesul sfințirii, ne îndepărtăm de credința în Hristos, de cel punct zero al smereniei și zdrobirii de sine în care operează puterea lui Dumnezeu. și astfel, puterea divină se va diminua în noi, și procesul sfințirii se va bloca. Și vor urma căderi, păcate. Și în urma acestor căderi vom vedea din nou RESTUL din procesul sfințirii și vom reveni la neprihănirea dată de Hristos. Dar există și altă posibilitate. Să ne încapățânăm să rămânem la neprihănirea noastră. Și atunci vom deveni farisei. Vom scădea standardele Legii și vom plasa cu lucruri exterioare inventate de noi, și vom clădi o neprihănirea a noastră. Vom refuza pocăința în păcatele ascunse ale inimii, căci dacă am face așa am da de gol neprihănirea noastră. Îmi dau seama cât de greu ne este să acceptăm că suntem păcătoși și că suntem socotiți neprihăniți DOAR pe baza jertfei lui Hristos. Mândria din noi se revoltă în față adevărului Evangheliei și va încerca în permanență să vină cu o neprihănire a noastră care să completeze neprihănirea lui Hristos. și această luptă a CREDINȚEI va fi până la capăt. Și cel care va persevera în ea se va putea schimba în bine mai mult prin puterea Duhului. Cel însă care va dori prea mult schimbarea, motivat de dorința de a avea o neprihănire personală, în mod paradoxal, nu va reuși să se schimbe. Căci Duhul lucrează cu putere pe baza credinței curate în Hristos!

Deși predica de pe munte înalță atât de mult standardele lui Dumnezeu, în ea este prezent și harul divin. De la pedeapsa focului gheenei, Mântuitorul trece la o altă posibilitate: posibilitatea împăcării, posibilitatea de a-ți cere iertare fratelui tău. Mântuitorul ne arată că ÎNCHINAREA sau POCĂINȚA înaintea lui Dumnezeu nu are valoare dacă noi NU ne-am împăcat cu fratele nostru. Fariseii separau relația cu Dumnezeu de relația cu semenii. Ei considerau că au o relație bună cu Domnul, căci împlineau toate ritualurile și aduceau toate darurile după Lege. Dar Mântuitorul le arată că relația cu Domnul nu poate fi separată de relația cu aproapele. Atunci când greșești aproapelui, păcătuiești în primul rând împotriva lui Dumnezeu. Și relația cu fratele tău este extrem de importantă. Dacă te duci la Templu să îți aduci închinarea sau jertfa pentru păcat, și nu ți-ai rezolvat păcatele din relația cu fratele, atunci ești un fariseu, și toată închinarea ta este o scârbă înaintea Domnului. Mântuitorul ne spune: îți aduci aminte că fratele tău are ceva ÎMPOTRIVA TA. E adevărat că cineva poate avea ceva REAL sau IMAGINAR împotriva ta. Contextul ne sugerează că e vorba de ceva REAL. Pasajul începe cu MÂNIA împotriva fratelui și apoi continuă cu: *asa că*, dacă îți aduci darul la altar și.... Iar finalul are în vedere IDEEA PĂRĂȘULUI, și e vorba de un PĂRĂȘ a cărui PĂRĂ e adevărată.

E adevărat că dacă un frate are pe nedrept ceva împotriva noastră, tot trebuie să ÎNCERCĂM să soluționăm conflictul. E adevărat că uneori nu ține doar de noi. De fapt, tot timpul ține și de celălalt. Mântuitorul ne îndeamnă să facem ce ține de NOI pentru ÎMPĂCARE. Este suficient să ai o singură relație nesoluționată, ca toată închinarea ta să fie pângărită. Înaintea lui Dumnezeu nu te poți lăuda cu celelalte 99% de relații bune cu frații tăi. Dacă ai o singură relație în care nu ți-ai cerut iertare sau păstrezi judecată, neiertare, acel lucru îți afectează relația cu Dumnezeu. În rugăciunea Tatăl nostru, Mântuitorul va atinge și problema iertării. Acum, El pare să insiste pe IDEEA de a-ți cere iertare. Standardele sfințeniei lui Dumnezeu sunt atât de sus, încât DOAR prin HAR putem veni să ne închinăm înaintea lui Dumnezeu. Avem nevoie să fim IERTAȚI de Dumnezeu și de frații noștri. Acolo unde am falimentat în relații, e nevoie de harul divin. Sunt situații în care avem nevoie să fim iertați de frații noștri. Și trebuie să avem încredere în faptul că ei ne-au iertat. Uneori din neveghere și slăbiciune putem greși mult fraților noștri. Și când ei ne iartă, trebuie să avem încrederea că ne-au iertat. Nu trebuie să ne gândim mereu că ei ne vor privi prin lentila acelei greșeli. La fel cum noi am iertat și am arătat har, și alții pot ierta și pot arăta har. Trebuie să avem încredere în DISPONIBILITATEA fratelui nostru de a se ÎMPĂCA. Mântuitorul mizează pe acest lucru. Mizează pe faptul că fratele care are ceva împotriva noastră este DISPUS să se împace. Și e adevărat, că de cele mai multe ori, în comunitatea sfinților, frații au disponibilitatea ÎMPĂCĂRII. Cel care nu are disponibilitatea reconcilierii, se îndepărtează singur din Împărăția harului, dacă nu cumva a ieșit de mult. Nu poți fi în Împărăția harului și să nu fii DISPUS la ÎMPĂCARE.

Prin pilda din v.25-26, Mântuitorul vorbește de un timp al harului, de un timp al împăcării. Păcatul are efectul împietririi. Dacă ai ceva împotriva fratelui tău, sau fratele tău are ceva împotriva ta, și continui astfel să vii înaintea lui Dumnezeu să te închini, atunci păcatul te

va ÎMPIETRI. Dumnezeu înaintea căruia vii să te închini ca un ipocrit, este Marele Judecător care vede toate ascunzișurile inimii. Este un act de nebunie să vii să te închini la Templu cu păcatul pe tine. Căci la templu locuiește Marele Judecător. Vii direct la judecată! Oamenii cred că printr-o astfel de închinare pot compensa greșelile făcute. Dar o astfel de închinarea agravează situația. Mai târziu, în Matei 18, Mântuitorul ne va vorbi despre aspra pedeapsă pe care o primește cel care nu iartă. Suntem chemați ca în perioada harului să ne împăcăm cu fratele nostru înainte ca păcatul să ne împietrească și să nu mai vedem lumina.

b) 5:27-32 – Adulter

Și în privința adulterului, fariseii scăzuseră standardele. Era incriminat adulterul, și cineva care nu comisesse adulter se considera MAI BUN, MAI NEPRIHĂNIT decât un curvar. Isus le aduce aminte că în Lege nu era incriminat doar adulterul ci și actul de a pofti. Porunca zecea, precum și alte pasaje incriminau actul de a pofti o femeie. Și înaintea sfințeniei lui Dumnezeu acest lucru era mai grav decât era considerat adulterul în ochii lor. Mântuitorul aduce din nou în discuție nu pedeapsa capitală ci cea eternă. Dacă oamenii erau de acord cu pedeapsa capitală în dreptul adulterului, Isus propune pedeapsa eternă în cazul poftei. Dacă cineva a poftit o femeie o singură dată, înaintea lui Dumnezeu el este un CURVAR. Ideea de INFIDELITATE este compromisă. Și doar harul îl poate reabilita. Standardul este atât de ÎNALT și pedeapsa atât de serioasă, încât singura SOLUȚIE este lepădarea mădularelor care ne duc în păcat.

Și această lepădare poate avea o dublă semnificație. Mântuitorul poate opera cu o reducere la absurd. El ar spune: standardul sfințeniei lui Dumnezeu este atât de înalt încât dacă vrei să fii mântuit prin eforturile tale, singura ta șansă să nu păcătuiești este efectiv să îți scoți ochiul și să îți tai mâna. Dar chiar dacă îți scoți ochiul drept, rămâne cel stâng și dacă îți scoți ambii ochi, rămâne pofta în minte. Și mergând pe acest drum, îți dai seama că singura șansă să nu comiți păcatul este să îți iei viața. Dar a-ți lua viața este păcat. Deci nu este nici un drum de ieșire, pe drumul de a încerca să atingi standardele sfințeniei lui Dumnezeu prin tine însuși.

De asemenea, Mântuitorul poate avea în vedere și ideea de luptă cu firea pământească. Cel care acceptă înălțimea standardelor sfințeniei lui Dumnezeu și propriul faliment, va căuta soluția în mila și harul divin. Și harul divin va oferi mai întâi iertarea, și APOI puterea de a răstigni poftele firii pământești. Cel ce primește iertarea, primește și puterea de a se lupta cu păcatul. El nu se mai luptă cu păcatul pentru a dovedi că este mai bun sau pentru a dovedi ceva. El se luptă cu păcatul pentru a rodi spre slava lui Dumnezeu și nu se mai luptă prin sine, ci prin puterea Duhului. Și în această luptă duhovnicească, el este chemat să lupte PÂNĂ la SÂNGE împotriva păcatului (Evrei 12:4) și este chemat să omoare mădularele lui care sunt pe pământ:

- De aceea, **omorâți** mădularele voastre care sunt pe pământ: curvia, necurăția, patima, pofta rea, și lăcomia care este o închinare la idoli. (Coloseni 3:5)

În lupta cu păcatul nu trebuie să fie MILĂ. Și uciderea poftei înseamnă efectiv o MOARTE a eului. Ceva din noi moare de fiecare dată când renunțăm să urmăm dorințele

păcătoase ale firii pământești. Și din acest punct de vedere trebuie să ucidem ochiul care vrea să poftască și mâna care vrea să păcătuiască. Deși mântuirea nu este prin Lege, persistarea în păcat ne duce la pierzare veșnică. Complacerea în păcat înseamnă necredință, iar necredința și păcatulucid credința mântuitoare. Și fără credință, ieșim din spațiul neprihănirii primite în Hristos. Din cele ce scriu se observă că realizăm interpretarea predicii de pe munte în lumina ansamblului învățăturii lui Isus și în lumina ansamblului învățăturilor Noului Testament.

Fariseii scăzuseră standardele nu doar în contextul crimei și adulterului, ci și în contextul familiei și al divorțului. Am comentat cu alte ocazii problematica divorțului și vom dezvolta această temă în cap.19 din Matei. Fariseii nu au înțeles spiritul Legii care orienta inima omului spre centrul valorilor și sfințeniei lui Dumnezeu. Fariseii căutau mereu marginea, granițele poruncilor Legii. Când cineva se gândește cum poate fi mai aproape de păcat dar fără să păcătuiască, este deja pe un drum al morții. Când cineva este mereu preocupat de granițele impuse de Lege și nu înțelege spiritul Legii care îl împinge spre Centru, atunci este de mult pe drumul devenirii unui Fariseu. Ei vor căuta mereu portițe de scăpare pentru a scăpa de cerințele profunde ale Legii.

Cu privire la căsătorie, e adevărat că Legea vorbește în Deut.24 de o carte de despărțire. Dar acel text nu încurajează divorțul și nici nu este un cec în alb pentru divorț. Pasajul în original sună astfel: Dacă un om găsește ceva rușinos la soția sa și îi dă o carte de despărțire..., și nu: dacă găsește ceva rușinos SĂ ÎI DEA o carte de despărțire. E adevărat că pasajul poate include și posibilitatea de a da soției o carte de despărțire, dar pasajul semnaleză mai degrabă o tristă realitate din popor, și anume că vor fi situații când bărbații își vor alunga soțiile. Legea nu vine să aprobe aceste situații, ci să aducă niște principii în aceste situații conflictuale la care evreii ajungeau din pricina împietririi inimii lor. Și legea din Deut.24 nu vine să aprobe practica divorțului ci SĂ INTERZICĂ femeii să se întoarcă la bărbatul dintâi dacă între timp s-a dus la un al doilea bărbat. Explicația este: să nu se întoarcă la bărbatul dintâi, după ce s-a pângărit ea. Deci prin faptul că s-a dus la alt bărbat după ce a fost alungată, ea s-a pângărit. Și din această pricină, i se interzice să se întoarcă la primul bărbat. De ce s-a pângărit ea?

Dacă practica cu această carte de despărțire ar fi fost SFÂNTĂ, de ce s-ar pângări ea, dacă se duce la un al doilea bărbat? Tocmai pentru această practică a cărții de despărțire este îndoielnică și înșelătoare. Legea din Deut.24 nici nu interzice în totalitate practica divorțului, dar nici nu o aprobă. Ea semnaleză situația ipotetică în care cineva își alungă soția și aceasta se recăsătorește cu altcineva. Dumnezeu, care știa că totdeauna vor fi săraci în țară, știa și faptul că vor exista astfel de situații în popor din pricina egoismului și împietririi inimii lor. Și Legea dată de Dumnezeu pare să țină cont de limitele oamenilor și de contextul cultural al vremii. De aceea, Legea nu desființează de exemplu poligamia, care a fost invenția omului și o abatere gravă de la modelul din Eden. Dar Legea, deși nu încurajează poligamia, o acceptă. La fel pare a fi și în cazul divorțului. Legea nu încurajează divorțul, dar pune în calcul o astfel de situație. Și vine cu porunca din Deut.24 tocmai pentru a atrage atenția asupra faptului că această practică nu este curată înaintea lui Dumnezeu. Căci femeia care a primit o carte de despărțire și se duce la alt bărbat SE PÂNGĂREȘTE. Și astfel reîntoarcerea la primul bărbat ar fi O MARE URÂCIUNE

înaintea Domnului. Spiritul Legii era altul. Cei doi vor deveni UNA, spune tot Legea în Eden. Căsătoria nu este o joacă. Este o unire specială pe care o face însuși Dumnezeu. Și dacă o face Însuși Dumnezeu, nu te poți juca cu despărțirea. Căsătoria este un legământ înaintea lui Dumnezeu, și omul să nu despartă ceea ce Domnul a unit. De asemenea, în Maleahi Domnul ne spune că El urăște despărțirea în căsătorie. Acesta este centrul Legii spre care ne îndreaptă inimile spiritul Legii. Deci spiritul Legii ne călăuzește spre preocuparea de a face tot ce ține de noi ca cei doi să rămână ÎMPREUNĂ.

Dar preocuparea Fariseilor era cu privire la graniță, și anume: în ce situația este legitim să dăm o carte de despărțire soției? Fariseii căutau porțițele de scăpare din căsătorie. Când pot divorța fără să păcătuiesc împotriva Domnului? Din start problema era pusă greșit. Și pornind de la o înțelegere greșită a Legii din deut.24 ei se întrebau: care este acel lucru rușinos care legitimează divorțul? Dar ei nu vedeau că textul nu a fost scris pentru a aproba divorțul, ci pentru răscumpăra ce se poate răscumpăra dintr-o situație de divorț. Și legea răscumpăra adevărul că unirea prin căsătorie nu este o joacă, și despărțirea are consecințe grave, și anume: oferă femeii posibilitatea PÂNGĂRIRII printr-o altă căsătorie, și reîntoarcerea la primul bărbat ar fi o mare URĂCIUNE înaintea Domnului. Dacă divorțul ar fi ceva acceptat de Domnul, de ce s-ar pângări femeia printr-o altă căsătorie, și de ce reîntoarcerea la primul bărbat ar fi o mare urâciune mai pe urmă? Fariseii nu puneau aceste întrebări. Dezbaterile lor erau altele: ce înseamnă acel lucru rușinos care ar legitima cartea de despărțire? Și erau două grupări. Gruparea liberală includea aproape orice în categoria lucru rușinos. A doua grupare era conservatoare și includea mai puține lucruri în categoria cu pricina. Dar ambele grupări erau permissive în ce privește divorțul și explorau granițele și nu centrul. Ei nu porneau de la premisa că Dumnezeu este pentru căsătorie și împotriva divorțului, și dacă divorțul poate fi permis (și nu încurajat) în anumite situații, el trebuie să fie ULTIMA variantă la care se apelează după ce au fost epuizate toate celelalte. Și chiar Legea din Deut.24 nu încuraja divorțul, ci trăgea un semn de alarmă că este un act îndoielnic ce poate avea consecințe grave asupra celor implicați. De ce s-ar pângări femeia? Mântuitorul pare să ne explice: dacă are loc o despărțire facilă, așa cum sugerează pasajul din Deut.24, atunci acea despărțire este doar înaintea oamenilor, dar înaintea Domnului femeia rămâne legată de bărbatul ei. Și atunci dacă se duce cu un alt bărbat ea se pângărește, iar revenirea ulterioară la primul bărbat ar fi o mare urâciune, căci ar necinști ce înseamnă căsătoria înaintea Domnului și ar scădea de tot standardele în ce privește unirea dintre un bărbat și o femeie. Mântuitorul explică astfel: ori și cine își va lăsa nevasta, afară numai din pricină de curvie, îi dă prilej să preacurvească (adică să se PÂNGĂREASCĂ). Înaintea Domnului ea e legată încă de primul bărbat, și prin alungarea de acasă ea este împinsă SPRE alți bărbați, deci spre preacurvie. Trebuie să ne aducem aminte că în acea vreme, femeia era cel mai adesea întreținută de bărbat. Căsătoria era și un mijloc de supraviețuire pentru femeie. Deci Mântuitorul nu aprobă nici una din cele două grupări, ci arată care sunt adevăratele standarde ale lui Dumnezeu cu privire la divorț. Acum pornind de la acest pasaj, creștinii au ajuns în alte extreme. De aceea, fără să scădem standardele Legii lui Dumnezeu, facem următoarele OBSERVAȚII extrem de importante:

- Mântuitorul semnalează EXCEPȚIA care poate legitima DIVORȚUL: afară din pricină de CURVIE. De unde această excepție? Însuși Dumnezeu a dat lui Israel o carte de despărțire pentru că Israel a curvit cu alți dumnezei (vezi cartea Ieremia). Cel ce curvea trebuia pedepsit după Lege cu MOARTEA. Era clar și o rupere a legăturii de căsătorie. Domnul știa însă că de multe ori nu se aplica pedeapsa cu moartea cu privire la curvie. Și atunci, în acest context extrem, se poate vorbi despre posibilitatea divorțului. La fel cum curvia spirituală rupe legătura cu Dumnezeu, la fel și curvia fizică RUPE legătura de căsătorie, și deschide calea către divorț. Și mântuitorul folosește termenul general de CURVIE incluzând aici nu doar adulterul, ci și celelalte necurății sexuale condamnate de Lege: zoofilia, homosexualitatea, lesbianismul.
- Mântuitorul adresează aceste cuvinte poporului lui Dumnezeu. E important să semnalăm acest lucru, căci, deși legea morală a lui Dumnezeu este aceeași, Dumnezeu tratează diferit o situație din poporul lui Dumnezeu și ce se întâmplă în afara Împărăției lui Dumnezeu. Este un act de neînțelepciune să încerci să aplici toate poruncile Împărăției în afara Împărăției. Pavel ne focalizează spre a judeca pe cei dinlăuntru, căci pe cei de afară îi judecă Dumnezeu.
- Mântuitorul sesizează o problemă în cazul divorțurilor facile, dar NU PRECIZEAZĂ soluția la această problemă. Unii creștini au venit imediat cu soluții de genul: omul (întors la Dumnezeu *din lume*, de-abia intrat în Împărăția lui Dumnezeu) să se întoarcă la prima soție etc.
- Mântuitorul precizează aici doar un aspect despre divorț, aspect foarte relevant în contextul cultural din acea vreme. Nu poți construi DOAR de la acest pasaj întreaga teologie despre DIVORȚ. Pavel vine în 1 Cor.7 cu ASPECTE NOI despre care precizează clar că Domnul nu vorbise până atunci nici prin Lege și nici prin Isus. Pavel vine deci cu o perspectivă NOUĂ și completă asupra divorțului pe care o aplică BISERICII, care avea să primească în Împărăție milioane de fii risipitori care și-au risipit prima parte a vieții cu femeile desfrânate. În mod surprinzător pentru unii care se grăbesc să găsească soluții extreme ce rezolvă toate situațiile, tatăl din pildă îl primește în casă pe fiul risipitor și nu îl trimite înapoi la prima femeie cu care s-a culcat și cu care, după Lege, a și devenit UNA (vezi comentariul lui Pavel din 1 cor.6 despre CURVIE).

Nu vreau să dezvolt acest subiect aici, căci nici Isus nu îl dezvoltă. El doar condamnă teologia vremii din interiorul poporului lui Dumnezeu care a scăzut standardele căsătoriei și a propus o abordare foarte permisivă a divorțului. Isus însă nu dezvoltă teologia divorțului, nu vine cu soluții la problema identificată, și mai ALES nu vorbește despre divorț în contextul mult mai complex al BISERICII (lucru pe care îl va face Pavel), ci în contextul poporului evreu din vremea Sa.

5:33-37 - Jurământ

Predica de pe munte trebuie înțeleasă în contextul în care a fost rostită. La fel cum pasajul despre divorț trebuie interpretat în contextul cultural al vremii, la fel este cazul și despre acest pasaj. În vremea lui Isus, din nefericire, poporul lui Dumnezeu era într-o mare decădere morală. Sub masca unei religiozități excesive se ascundea o mare iubire pentru această lume, pentru bani și putere, de unde izvoră și multă minciună și înșelătorie în popor. Și minciuna ajunsese ceva atât de obișnuit încât trebuia să îl pui pe aproapele tău să jure pentru a putea avea încredere în el. Și ca să fii sigur că nu te minte trebuia să îl pui să jure pe ceva cât mai de preț. Astfel, era grav să încalci un jurământ sfânt, dar nu era la fel de grav să spui o minciună cotidiană.

Legea accepta jurământul, dar era de obicei vorba de un jurământ față de Dumnezeu. Și cel ce jura, jura înaintea Domnului și nu jura PE CEVA anume. De asemenea Legea incriminează și MINCIUNA. Nu doar încălcarea unui jurământ sacru, dar și minciuna era PĂCAT. Având în vedere toate aceste lucruri, înțelegem de ce Isus vine cu soluția: să nu jurați nicidecum. Ei au comutat practica jurămintelor în relațiile cu semenii, și aceasta pentru că minciuna era îngăduită. De asemenea, ei au început să jure pe diverse lucruri, care de care mai sfinte. Mântuitorul DEZAPROBĂ TOTAL o astfel de practică greșită a jurământului: dar Eu vă spun: Să nu jurați nicidecum; nici PE CER,...nici pe pământ, ...nici pe Ierusalim,...nici pe capul tău. Nu poți JURA pe ceva care nu este al tău! Nu poți jura pe lucrurile altuia! Este o nebunie acest lucru! De asemenea, în poporul lui Dumnezeu, relațiile trebuie să fie pline de adevăr, și minciuna NU ESTE acceptată. Relațiile dintre cei din poporul Domnului trebuie să fie niște relații bazate pe iubire și încredere. Jurământul nu e necesar. Vorbirea trebuie să fie DOAR da, da și nu, nu. Jurământul era soluția lor pentru un context în care minciuna era așa de răspândită. Mântuitorul dezaprobă această soluție și propune ce propune și legea:

- Fiecare să spună aproapei sale adevărul! (Zaharia 8:16)

Mântuitorul nu desființează jurământul propus de Lege, ci dezaprobă practica jurămintelor din vremea Sa. Dumnezeu Însuși se jură pe Sine, iar Pavel practica jurământul și după convertire (vezi Fapte 18:18). De aceea, cei care, pornind de la pasajul din Matei, și-au pus problema dacă este păcat să juri de exemplu la tribunal în cadrul unui proces, interpretează din păcate Legea ca fariseii, rămânând la litera Legii, blocați în detalii, și fără să țină cont de context și de ansamblu.

5:38-48 – Suferirea răului și iubirea vrăjmașului

Și acest pasaj trebuie înțeles în lumina ansamblului și în contextul în care a fost rostit. Deși în predica de pe munte, Mântuitorul introduce și unele accente specifice Noului Legământ, El nu contrazice Legea lui Moise, ci îi arată adevăratele semnificații și adâncimi. Ideea de suferire a răului și iubire a vrăjmașului nu este NOUĂ. Ea este revelată cu claritate în Vechiul Legământ. Chiar argumentul dat de Mântuitorul este specific și Vechiului Legământ, și anume:

Dumnezeu dă ploaie și peste cei buni, și peste cei răi. Dumnezeu arată dragoste față de vrăjmașii Lui. Acest lucru se vede în natură. Dar se vede și în istoria lui Israel. Dumnezeu arată dragoste față de Neamurile din Canaan și face tot ce se poate ca ele SĂ NU FIE NIMICITE. Dumnezeu arată dragoste față de Israel cel idolatru și față de împărații care se împotriveau poruncilor Sale. Tot Vechiul Testament este PLIN de manifestarea iubirii Domnului față de vrăjmașii Lui. Domnul nu vrea moartea păcătosului, ci Îl cheamă cu dragoste la pocăință. Aceasta este INIMA lui Dumnezeu revelată în vechime. Da, Domnul este și sfânt și drept, și aduce judecata la un anumit moment. Dar ÎNAINTE de judecată se manifestă mereu iubirea Sa care cheamă pe păcătos de la calea sa cea rea. Și în acest sens e suficient să ne aducem aminte din 1,2 Împărați despre răbdarea și dragostea lui Dumnezeu față de Ahab. Dragostea Domnului față de vrăjmașii Lui revelată în vechiul Testament este o dragoste abundentă, șocantă prin mărimea și răbdarea ei. Și această dragoste se manifestă deopotrivă față de Israel și neamuri.

Iar slujitorii lui Dumnezeu din vechime urmează modelul Tatălui ceresc și întrupează și această dragoste. Moise mijlocește pentru vrăjmașii lui din poporul Domnului, și la fel și toți proorocii. David suferă prigoana lui Saul și răspunde CU BINE la RĂUL făcut de Saul. E adevărat că găsim aceste personaje și în situații în care cu sabia în mână nimicesc pe vrăjmași. Dar mare atenție: ei puteau face acest lucru ca o împlinire a judecății lui Dumnezeu, și nu ca o simplă răzbunare pământească, și puteau împlini această judecată doar la porunca divină și la momentul hotărât de Domnul. Porunca ochi pentru ochi și dinte pentru dinte era doar un aspect din Lege și propunea disciplinarea celor ce păcătuiesc în cadrul poporului sfânt. Și această disciplinare avea rol benefic pentru cel în cauză. Ea împlinea dreptatea divină în cadrul poporului lui Dumnezeu și ajuta pe cel ce a greșit să nu mai repete greșeala. Ideea de a-ți urî vrăjmașul era de asemenea valabilă în contextul judecății divine. Când Domnul hotăra că a sosit ceasul judecății asupra unui om sau a unui popor ATUNCI judecata trebuia împlinită fără milă. Dar înainte de acest moment era vremea harului, și în această vreme a harului omul lui Dumnezeu trebuia să urmeze exemplul Tatălui ceresc și să arate și el har și dragoste către vrăjmașii Domnului. E adevărat că în Noul Legământ funcția înfăptuirii judecății prin sabie este luată poporului lui Dumnezeu. Biserica e chemată să disciplineze doar pe cei dinlăuntru și la judecată să judece lumea și îngerii. Dar până atunci e vremea harului în care ea trebuie să arate har vrăjmașilor Domnului. Aceasta este o schimbare între cele două legăminte. Dar schimbarea nu constă în aducerea a ceva nou (iubirea vrăjmașului), ci mai degrabă în permanentizarea acestei iubiri revelate încă din vechime. Observăm din nouă că fariseii au interpretat Legea alegând DOAR detaliile care le conveneau, rămânând la litera Legii și ignorând ansamblul, precum și acele pasaje care ofereau o lumină nouă celor pe care își construiau ei teologia. Spiritul Legii izvorăște din cunoașterea ansamblului Legii, precum și din cunoașterea Dumnezeului VIU din spatele Legii. Fără această cunoaștere, omul va rămâne blocat în tot felul de reguli și rețete pe care le va generaliza și le va aplica neînțelept în diferitele contexte ale Legii. Legea nu este un set exhaustiv de reguli și rețete. Regulile din Lege ne revelează inima lui Dumnezeu și principiile sfinte care izvorăsc din caracterul Lui. Acestea două îl vor călăuzi pe omul sincer să descopere voia lui Dumnezeu în diferitele contexte ale vieții și ale istoriei! Niciodată împlinirea unei

PORUNCI nu trebuie să intre în contradicție cu CARACTERUL Dumnezeului care a dat Legea și nici cu spiritul Legii!

Mare atenție la cei care caută rețete și reguli pentru tot și orice. Mare atenție la cei care adaugă reguli și rețete. Viața este complexă. Nu există reguli și rețete. Există însă frumusețea unui Dumnezeu minunat, spiritul legilor Sale și principiile divine din spatele diferitelor reguli. Acestea ne vor călăuzi să găsim soluția divină pentru fiecare context în parte. Regulile și rețelele sunt căutate căci ele oferă iluzia siguranței, și apoi iluzia neprihănită personale. Dar Domnul ne cheamă să căutăm voia Lui în fiecare context. Și de aceasta avem nevoie de Lumina Sa divină în fiecare zi. Și avem nevoie să acceptăm incertitudinea și dependența de Dumnezeu fiecare clipă. Și avem nevoie să lepădăm lenea cognitivă, să trudim pentru a cunoaște ansamblul revelației și să ne smerim pentru a cunoaște spiritul Legii. Și de asemenea să analizăm cu atenție FIECARE context în parte. Și uneori pentru contexte similare soluția este total opusă.

Personalitatea legalistă, înclinată spre reguli și regulamente, se va întreba: ***deci înseamnă ca ori de câte ori cineva îmi dă o palmă, să întorc literalmente obrazul? Înseamnă să împrumut fără discernământ pe oricine ÎMI cere?***

Dar cel ce a înțeles abordarea propusă de Mântuitorul va urmări spiritul legilor Sale și va căuta să înțeleagă contextul specific căruia i se adresează Mântuitorul. Înainte de a dezvolta acest lucru, precizez faptul că nici măcar întoarcerea obrazului nu este ceva nou. Iată ce ne spune profetul Ieremia:

- Bine este să aștepti în tăcere ajutorul Domnului. Este bine pentru un om să poarte un jug în tinerețea lui. Să stea singur și să tacă, pentru că Domnul i l-a pus pe grumaz, să-și umple gura cu țărână, și să nu-și piardă nădejdea; ***să dea obrazul celui ce-l lovește*** și să se sature de ocări. (Plângerile lui Ieremia 3:26-30).

Isaia de asemenea profetește astfel despre Mesia:

- Domnul Dumnezeu Mi-a deschis urechea și nu M-am împotrivit și nu M-am tras înapoi. Mi-am dat spatele înaintea celor ce Mă loveau ***și obrazii înaintea celor ce-Mi smulgeau barba***; nu Mi-am ascuns Fața de ocări și scuipări. (Isaia 50:5-6).

Deci nici măcar ideea de a întoarce și celălalt obraz nu este nouă. Ieremia nu generalizează acest act, ci îl aplică într-un context specific: când Domnul își pune un jug pe grumaz. Și el poate avea în vedere perioada când el a fost prigonit de Israel, sau perioada în care Israel era în robia babiloniană. Ambele situații au în vedere faptul că cineva MAI PUTERNIC te asuprește. Acest lucru este îngăduit de Dumnezeu, și de aceea îndemnul lui Ieremia este să suporti și să rabzi, să nu te împotrivești celui care îți face rău.

Exemplele pe care le dă Mântuitorul ne arată că și El avea în vedere un context specific de asuprire. În primul rând El face aluzie la opresiunea romană. Evreii erau supuși romanilor. Romanii îi asupreau și de exemplu aveau voie conform legii de atunci să ceară unui supus să îi care lucrurile O MILĂ, dar nu mai mult de o milă. Mântuitorul ia ca exemplu această situație foarte cunoscută pentru cei de atunci. Deci ascultătorii își dădeau repede seamă că se referă la

relația iudeilor cu romanii. Apoi, Isus va anticipa contextul de PRIGOANĂ de care vor avea parte cei credincioși (vezi 5:44). Și e important să înțelegem acest lucru pentru a deosebi spiritul poruncii și pentru a nu rămâne în spirit fariseic la niște reguli și rețete pe care să le generalizăm pripit. Dacă privim în lumina ansamblului Noului testament observăm următoarele:

- Isus nu întoarce obrazul celui ce îl va lovi înaintea Marelui Preot, și nici Pavel nu va întoarce obrazul când este interogată de mai marii Iudeilor.
- Isus, până să sosească ceasul hotărât de Tatăl, fuge de prigonitori pentru a-și scăpa viața. La fel face și Pavel în fapte.
- Tot în Fapte, Pavel face apel la dreptul roman când este prins în Templu.

Aceste exemple de mai sus ne ajută să deosebim spiritul Legii din Matei 5c și să nu rămânem la un singur tip de comportament. Deosebim mai întâi sfera atitudinii de cea comportamentală. În sfera ATITUDINII, cel credincios este chemat să ierte toți vrăjmașii, să îi iubească, să îi binecuvânteze, să se roage pentru ei. Dar COMPORTAMENTUL poate să difere de la situații la situații. De exemplu, într-un context de regim totalitar împotriva creștinismului, atunci elementele comportamentale propuse de Mântuitorul pot fi luate literalmente. Oricum, prigonitorul DEȚINE puterea, și dacă nu vrei să îi dai haina, ți-o va lua cu forța. Și atunci, în acest CONTEXT ne cere să ȘOCĂM prin disponibilitatea noastră de a suferi și răbda opresiunea. Dar nu cred că același lucru se cere unui creștin în vremuri de pace și liniște când un hoț îi intră în curte. Aici el are libertatea să apeleze la ajutorul legiuitorului care este pus de Dumnezeu să păstreze ordinea și liniștea în societate (Rom.13). El nu va apela la Legiuitor din răzbunare personală și atât. El va încerca să apeleze la Legiuitor cu o altă atitudine. El va avea în vedere protejarea familiei sale, a celorlalți semeni din societate, disciplinarea celui în cauză. Dar nu este rețetă. În funcție de context, călăuzit de Duhul prin lumina ansamblului Legii și prin spiritul Legii ce izvorăște din inima Dumnezeului celui viu care a dat legea, va căuta voia Lui în fiecare situație. Mântuitorul ne cere să fim blânzi ca porumbeii, dar înțelepți ca șerpii. De asemenea, credinciosul are și mandatul preoției, și responsabilitatea de a-și proteja familia și frații. Oricum, Mântuitorul ne provoacă să răspundem cu BINE la RĂU, să biruim RĂUL prin bine. Dar ne cheamă și la discernământ. Creștinul trebuie să aibă mereu disponibilitatea de a suferi RĂUL care i se face, și să răspundă cu bine la rău, DAR nu este chemat să sufere mereu RĂUL. E important să semnalăm din nou că Mântuitorul are în vedere contextul robiei romane și apoi un context de prigoană fizică la care sunt supuși creștinii. Dar cum spuneam sunt și alte exemple care ne arată că cel credincios trebuie să fugă de cel care îi face rău și să se apere de abuz, să își apere demnitatea și să apeleze la drepturile sale oferite de lege. În ce situații să reacționeze într-un fel, și în ce situații altfel? Nu este rețetă. E nevoie de discernământ. Uneori chiar într-un context de stabilitate socială când legea este de partea lui, este indicat ca un credincios să NU apeleze la Lege, ci să răspundă comportamental cu BINE la RĂU.

Putem menționa în acest context și dimensiunea relațională. Cel credincios este chemat să IERTE, dar ideea de reconciliere efectivă cu persoana care a înfăptuit răul este adesea CONDIȚIONATĂ de pocăința acestuia. Un exemplu clasic este disciplinarea curvarului din

Corint. El trebuie iertat în inimă de Corinteni, dar nu trebuia iertat în context relațional până când acesta avea să se pocăiască. Cu alte cuvinte, ei nu trebuiau să aibă legături cu el până când acesta avea să își recunoască păcatul. Dumnezeu Însuși care dă ploaie peste cei buni și cei răi, nu primește ÎN RELAȚIE pe cei răi decât dacă aceștia se pocăiesc cu adevărat. Iosif își iertase de mult frații, dar nu a fost dispus să reînceapă relația cu ei decât după ce i-a testat și a fost sigur de faptul că ei se pocăiseră de păcatul lor. Cel credincios trebuie să întrupeze și dragostea lui Dumnezeu, dar și sfințenia și demnitatea Lui. Este un echilibru greu de atins. Noi fugim mereu spre extreme și avem tendința să încurcăm borcanele. În contexte în care trebuie să iertăm, să suferim răul și e indicat să răspundem VIZIBIL cu bine la rău, invocăm dreptul la demnitate. Iar în contexte în care e important să apărăm demnitatea noastră și a familiei noastre, suferim răul fără să ne ceară Dumnezeu acest lucru. Blânzi ca porumbeii și înțelepți ca șerpii – NU E UȘOR deloc.

Evreii se aflau din pricina păcatelor lor într-un context de opresiune, erau sub robie romană. Și erau plini de ură față de vrăjmași, și mereu puneau la cale răscoale și revolte. Și au fost mai mulți care s-au declarat Mesia și oamenii i-au urmat și s-au răsculat împotriva romanilor. Aceasta era moda vremii. Acum, se ridicase Isus ca lider în popor. Lumea îl urma. Avea ucenici. Acest lucru nu era ceva nou. Isus vrea să le arate că El nu urmează MODA răscoalelor. El nu este un nou erou care va iniția o nouă revoltă ÎMPOTRIVA Romanilor. El îi cheamă pe evrei la împlinirea mandatului preoției față de Romani în contextul robiei. Oare Isus nu urmează spiritul Legii revelat în cărțile Daniel, Estera, Ezra și Neemia? Daniel a acceptat contextul robiei hotărât de Domnul. El nu a inițiat răscoale, el și-a împlinit mandatul preoției în contextul robiei venit de sus. Și a așteptat cu răbdare MOMENTUL în care Dumnezeu avea să schimbe El contextul de opresiune. Daniel a fost plin de bunătate față de cei care i-au distrus neamul și țara și a slujit în Babilon vrăjmașilor Lui ca Domnului. La fel au făcut și Mardoheu și Ezra și Neemia. Mântuitorul nu face decât să îi cheme pe evrei să împlinească spiritul Legii în contextul robiei romane. Când Domnul va realiza izbăvirea, va fi altceva. Izbăvirea de romani nu trebuia să înceapă însă cu o răscoală, ci cu pocăința poporului și apoi cu hotărârea divină a singurului care are dreptul să schimbe stăpânirile.

În comentariu am insistat și pe cealaltă latură e demnității creștine revelată de alte părți din Noul Testament pentru că noi nu trăim acum într-un context de prigoană sau opresiune socială. Deși principiul dragostei și iubirii vrăjmașului rămâne mereu valabil, el se aplică diferit în funcție de context. În contextul de astăzi al României, eu nu aș accepta sub nici o formă să fiu înjurat sau jignit frecvent de șef la locul de muncă. Aș cere Domnului putere să îl iert în inima mea, nu i-aș răspunde cu jigniri, dar în același timp aș face tot ce ține de mine pentru a-mi apăra demnitatea: de la a discuta personal cu el, de la darea lui în judecată până la actul demisiei. Este una când ești închis în temniță la mâna asupritorului, și este alta când poți aplica principiul dreptului roman din fapte sau principiul de a fugi din cetate în cetate când ești prigonit. Și dacă aș apela la dreptul roman aș încerca să o fac nu ca un om firesc plin de resentimente care caută răzbunare personală, ci cu demnitatea unui rege plin de milă și de iertare. Nu e ușor, dar aceasta e provocare de a fi sare și lumină. Noi suntem chemați nu să împlinim un set de reguli și rețete,

ci să ÎNTRUPĂM frumusețea Domnului în diferitele contexte ale vieții. Aceasta e cu totul altceva. Fariseii care citesc predica de pe munte vor vedea în ea tot un set de regulamente seci și înguste, tot cum au văzut și în Legea lui Moise. Dar e cu totul altceva să înțelegi că ești chemat să întrupezi gloria unui Dumnezeu viu, glorie care se manifestă diferit în contexte diferite.

Nu oare la aceasta îi cheamă Mântuitorul la finalul cap.5. El încearcă să îi desprindă din acel set de reguli și regulamente și să îi provoace să fie CA TATĂL. În cele din urmă, a împlini un set de reguli și regulamente exterioare este ușor. Dar a preschimba lăuntru după chipul Tatălui pentru ca în afară să strălucească slava Tatălui e cu totul altceva.

Finalul cap.5 arată că Mântuitorul nu scade deloc standardele. El nu ține cont că suntem născuți în păcat, că ne întoarcem la Dumnezeu din iad, plini de boli. Standardele rămân standarde și nu se negociază, iar standardul pentru toți creștinii este cât se poate de clar: mereu și tot TIMPUL să fim DESĂVÂRȘIȚI. Și nu oricum, ci să fim DESĂVÂRȘIȚI după cum și Tatăl din ceruri este DESĂVÂRȘIT. Acesta este standardul. În predica de pe munte am comentat și voi mai comenta provocarea și problemele ridicate de standardele înalte ale Legii. Într-adevăr, dincolo de a detalia fiecare poruncă în parte, mă simt îndemnat să caut spiritul Predicii de pe munte, să caut să explorez provocările ansamblului. Și cea mai mare provocare este dată de DISCREPANȚA dintre viețile noastre și STANDARDELE atât de înalte ale Legii? Oare aș putea îndrăzni să spun că măcar o clipă din viața mea de creștin am fost DESĂVÂRȘIT precum Tatăl este DESĂVÂRȘIT? Și totuși aceasta e chemarea. Iar la final, deși soluția harului străbate întreaga predică de pe munte, încheierea este foarte FERMĂ: doar cel ce ascultă și ÎMPLINEȘTE poruncile Mele va intra în Împărăția cerurilor!

Cum să mă raportez în viața mea de creștin la aceste standarde atât de înalte? Iată marea întrebare! Dacă le scad ca să mă simt bine, greșesc ca Fariseii. Dacă le las acolo sus, disper. Ce este de făcut?

Prima secțiune prin care Mântuitorul explică neprihănirea cerută de sus este focalizată pe RELAȚIA cu aproapele. Mântuitorul abordează în ordine următoarele tipuri de relații:

- Relația cu fratele (care poate fi mai întâi chiar din familie, și apoi un prieten, și apoi cineva din poporul lui Dumnezeu..)
- Relația cu sexul opus
- Relația cu soția
- Relația din viața cotidiană cu diferiți oameni din poporul lui Dumnezeu (jurământul...)
- Relația cu vrăjmașii, asupritorii, prigonitorii

Într-un fel Mântuitorul începe cu relațiile din familia în care ne-am născut, apoi merge mai departe la relațiile din familia pe care o întemeiem, apoi la relațiile cu ceilalți frați din poporul Domnului, și apoi la relația cu Neamurile, și în particular la cea cu vrăjmașii. În toate aceste tipuri de relații, Mântuitorul înalță standardele sfințeniei lui Dumnezeu și arată că ținta poruncii este dragostea de aproapele. Relația cu Dumnezeu nu poate fi despărțită de relația cu semenii. Relația cu semenii trădează adevărata calitate a relației noastre cu Dumnezeu. Nu putem

să îl iubim mai mult pe Dumnezeu decât ne iubim semenii. Iubirea față de semeni este cel mai bun barometru al iubirii noastre față de Dumnezeu. Tendința fariseului și a celui care își construiește o neprihănire personală va fi mereu să disocieze dragostea de Dumnezeu de iubirea de semeni. Și astfel, Fariseul va avea multe relații bolnave, și va răni pe mulți, sau va fi indiferent, dar el se va considera o persoană care îl iubește sincer pe Domnul și va plusa în domeniul religiozității, care ține direct de relația cu Domnul. Dumnezeu este dragoste, iar împlinirea Legii înseamnă a întrupa dragostea Creatorului. Fariseul va încerca să respecte regulile de conviețuire cu semenii, dar nu o va face din dragoste, ci ca să nu-și strice neprihănirea personală, ca să nu își strice imaginea bună față de sine și față de Domnul. Lui nu îi va păsa cu adevărat de semeni, ci aceștia vor fi un pretext pentru construirea neprihănirii personale. El nu se va purta frumos cu semenii din dragoste, ci pentru că are nevoie de acest lucru pentru a se putea socoti mai bun și mai neprihănit ca ceilalți.